

@up

Περιοδική Έκδοση
Πανεπιστημίου Πατρών

3η περίοδος
τεύχος 11
Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2023

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

@UP: ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ-ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ

Κατερίνα Κωστίου - Γιάννης Παπαθεοδώρου (Τμήμα Φιλολογίας)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πάνος Αλεξόπουλος (Ιατρική Σχολή)

Μαρία Αργυροπούλου (Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού)

Σταύρος Καλαϊτζίδης (Τμήμα Γεωλογίας)

Χρυσή Καραπαναγιώτη (Τμήμα Χημείας-Σχολή Θετικών Επιστημών)

Κυριάκος Σγάρμπας (Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών)

Αρχόντω Τερζή (Τμήμα Λογοθεραπείας, ΣΕΑΥ)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Φιλίω Βογιαντζή (Μονάδα Οικονομικής & Διοικητικής Υποστήριξης Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών)

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

PENCILCASE

ΜΟΝΙΜΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Βασιλική Βαλιάνη (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Κώστας Βασιλόπουλος (Φοιτητής, Τμήμα Φυσικής)

Σταματία Καλλιβωκά (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Χαρά Λαγού (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Σταυρούλα Μακρή (Μεταπτ. Φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Αγγελική Ματράκα (Υποψ. Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας)

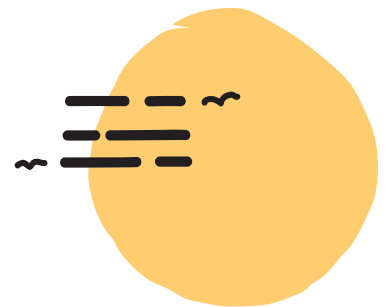
Βασιλική Παπούλια (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Ματίνα Παρασκευά (Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας)

Αντρέας Παρασκευόπουλος (Μεταπτ. φοιτητής, Τμήμα Φιλολογίας)

Άντα Σαμαρά (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Βενετία Σχοινά (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΕΥΧΟΥΣ

Ελένη Αλεξίου, Μαρία Αργυροπούλου, Μ. Γεωργάκη, Δημήτρης Δαμασκός, Σταύρος Καλαϊτζίδης, Σταματία Καλλιβωκά, Χρυσή Κ. Καραπαναγιώτη, Μέλπω Κώμου, Κατερίνα Κωστίου, Χαρά Λαγού, Λεωνίδα Λεοντιάδης, Σταυρούλα Μακρή, Αγγελική Ματράκα, Χρυσάνθη Μηλιτσοπούλου, Ε. Ντούρος, Ευγενία Ορφανού, Δήμητρα Παπαδημητρίου, Κώστας Παπαθεοδωρόπουλος, Γιάννης Παπαθεοδώρου, Αντρέας Παρασκευόπουλος, Ν. Σόφης, Βενετία Σχοινά, Μαρίνα Τριανταφυλλίδη, Γιώργος Τρομπούκης, Παναγιώτης Φελεμέγκας, Παναγιώτης Φερεντίνος

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Συντάκτες της ύλης

Upatras Photo Gallery

Pexels.com / Unsplash.com / rawpixel.com

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

newsletter@upatras.gr

Ενυπόγραφα άρθρα και συνεντεύξεις δεσμεύουν μόνον τους συντάκτες τους. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση οποιουδήποτε μέρους της ύλης του @Up, αρκεί να είναι ακριβής και να αναφέρεται η πηγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EDITORIAL

ΝΕΟΤΗΤΑ ΔΥΣΚΟΛΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (4)

ΥΠ-ΟΥΕΙΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΣΤΗΝ ΑΜΦΙΠΟΛΗ – ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΣ (6)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ/ΑΥΤΙΣΜΟΥ – ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΕΛΕΜΕΓΚΑΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΡΟΜΠΟΥΚΗΣ & ΔΕΩΝΙΔΑΣ ΔΕΟΝΤΙΑΔΗΣ (9)

UPATRAS GEO-MINING FIELD WORKSHOP: SILESIA POLAND 2022 – Ν. ΣΟΦΗΣ, Ε. ΝΤΟΥΡΟΣ, Μ. ΓΕΩΡΓΑΚΗ & Σ. ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ (11)

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ – ΧΡΥΣΗ Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗ (13)

ΑΠΟΦΟΙΤΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ – ΕΥΓΕΝΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥ & ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΗΛΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ (15)

ΥΠ-ΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΜΕ ΤΙΣ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ (18)

(UNIVER)CITY

ΤΟ ΚΡΑΣΙ ΤΟΥΣ ΘΑΨΑΙ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ – ΜΕΛΠΩ ΚΩΜΟΥ (22)

ALUMNI

ΣΥΝΟΜΙΑΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΤΡΑ – ΕΛΕΝΗ ΑΛΕΞΙΟΥ (24)

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ (ΠΡΟ)ΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΔΙΑΔΗΛΩΝΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΟΥΣ; Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – ΒΕΝΕΤΙΑ ΣΧΟΙΝΑ (27)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΕΣ-ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΒΙΒΛΙΟ

«ΓΥΜΝΑΖΟΝΤΑΣ» ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ – ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΤΡΑΚΑ (29)

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ «ΑΛΛΙΩΣ»: ΤΑ ΕΥΦΑΝΤΑΣΤΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ – ΒΕΝΕΤΙΑ ΣΧΟΙΝΑ (30)

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ (2022) – ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (31)

ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΑΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ / ΟΠΩΣ ΤΑ ΕΖΗΣΑ. ΕΝΑ «ΧΡΟΝΙΚΟ» ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΣΟΜΠΟΛΟΥ – ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ (32)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

THE FABELMANS: ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ STEVEN SPIELBERG – ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ (33)

CINEMA MADE IN ITALY: NON È UN PAESE PER GIOVANI – ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ (34)

Η ΦΑΛΑΙΝΑ (2022, ΝΤΑΡΕΝ ΑΡΟΝΟΦΣΚΙ) – ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΚΑΛΛΙΒΩΚΑ (35)

Ο ΤΖΟΓΑΔΟΡΟΣ (2022, ΡΑΣΕΛ ΚΡΟΟΥ) – ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΚΑΛΛΙΒΩΚΑ (36)

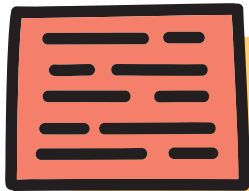
ΜΟΥΣΙΚΗ

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ UpFM: Η ΣΥΝΗΘΕΙΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΔΑΤΡΕΙΑ! – ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΤΡΑΚΑ (37)

ΤΟ @UP ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ: ΝΕΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ – ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΚΡΗ (38)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΥΠΟ ΔΣΥΝΗΘΗ ΔΑΜΨΙΝ ΕΥΘΥΜΘΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΗΡΟΤΗΤΟΣ (39)

Editorial

ΝΕΟΤΗΤΑ ΔΥΣΚΟΛΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΩΣΤΙΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ανάμεσα σε αυτό το τεύχος και το επόμενο, θα έχουν μεσολαβήσει οι κοινοβουλευτικές εκλογές. Για πολλές από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές μας, θα είναι ίσως η πρώτη φορά που, ηλικιακά, θα έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν· να πάρουν μέρος, δηλαδή, σε αυτή τη μεγάλη «γιορτή της δημοκρατίας», που εμπεριέχει το στοιχείο της αντιπαράθεσης, του διαλόγου, της κριτικής, της ευγενούς άμιλλας για το «δημόσιο συμφέρον». Κάπου εδώ, όμως, τελειώνει το «εορταστικό» κλίμα. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία, αυτό που προκύπτει είναι πως 1 στους/στις 3 νέους/νέες απείχε από την ψηφοφορία των τελευταίων εκλογών (Ιούλιος 2019), ενώ εξίσου υψηλό ποσοστό κατέχει στις δημοσκοπήσεις η πρόθεση αποχής και από τις επικείμενες εκλογές. Ήδη, η μη εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους δηλώνει είτε την άρνηση συμμετοχής είτε την αδιαφορία. Εάν, μάλιστα, στις προηγούμενες δεκαετίες του 21ού αιώνα, η νεολαία δεν ψήφιζε από οργή, τώρα η αποχή της συνδυάζεται από την ανασφάλεια: φόβοι για την ανεργία, χαμηλοί μισθοί, δυσκολία για την εξεύρεση αυτόνομης στέγης, έλλειψη κινήτρων για τη δημιουργία οικογένειας, και κυρίως, γενίκευση της αντιπολιτικής και επικίνδυνης θέσης για την «αναξιοπιστία του κομματικού συστήματος». Δεν υπάρχει αμφιβολία πως αυτή η αποστασιοποίηση είναι ανησυχητική.

Ένας από κύριους φορείς διαχείρισης των πληροφοριών για τη συμπεριφορά της νεολαίας είναι το ίδιο το Πανεπιστήμιο. Τα δεδομένα για τη φοιτητική ένταξη, την πρακτική άσκηση, την αποφοίτηση και τη σταδιοδρομία των φοιτητών/τριών μας σχετίζεται άμεσα με την κατάρτιση και την εργασία των νέων. Ωστόσο, δεν φτάνουν αυτά τα ποσοτικά δεδομένα για να κατανοήσουμε το περίπλοκο φαινόμενο της αποχής. Γιατί, η αποχή δεν σχετίζεται μόνο με την προσφορά και τη ζήτηση της εργασίας. Είναι ένα θέμα που έχει έντονα πολιτισμικές συνδηλώσεις, κυρίως σε ό,τι αφορά τη διαμόρφωση των συνειδήσεων και των συμπεριφορών της νεολαίας. Ακριβώς για αυτό το λόγο, πρέπει να μελετήσουμε το λόγο τους, τα σύμβολά τους, την επικοινωνία τους, τις αφηγήσεις και τις εικόνες που χρησιμοποιούν, στα νέα ψηφιακά περιβάλλοντα. Πρέπει, δηλαδή, να κατανοήσουμε το «ρεπερτόριο της φαντασίας τους», σε μια εποχή χωρίς τον παλαιότερο «παλμό της ουτοπίας» και τις μαζικές κινητοποιήσεις για τα συλλογικά οράματα.

Στις πρόσφατες έρευνες των λογοτεχνικών σπουδών, ολοένα και περισσότερο γίνεται λόγος για τη λιμπο-τοπία (libtopia)· για έναν ενδιάμεσο, δηλαδή, χρονότοπο, ανάμεσα στην ουτοπία και τη δυστοπία, στον οποίο το παρόν μοιάζει να αποκτά μια έκταση και διάρκεια, ενώ το μέλλον μοιάζει συνεχώς να «αναβάλλεται». Η λιμπο-τοπία είναι μια «ζάλη», μια αναμονή σε κατάσταση άγνοιας, μια «νοσταλγία για τις χαμένες προσδοκίες», ένα ερωτηματικό «για τη ζωή που δε ζήσανε» οι νέες και οι νέοι του 21ου αιώνα. Μπορεί, άραγε, η σύγχρονη πολιτική να επικοινωνήσει με αυτόν τον χρονότοπο; Μπορούν τα κόμματα να βρουν νέες «μεταφράσεις» ανάμεσα στο λόγο των νέων και στις γλώσσες της πολιτικής; Και, είναι, άραγε, η λογοτεχνία ένας πιθανός δείκτης για να καταλάβουμε αυτές τις αλλαγές που συμβαίνουν στις νεανικές ευαισθησίες;

Δεν αναφέρουμε, προφανώς, τη λογοτεχνία για «συντεχνιακούς» λόγους, αλλά επειδή η λογοτεχνία είναι ένας καλός αισθητικός αγωγός για να εξετάσουμε τις αναπαραστάσεις του «κοινωνικού φαντασιακού» της νεότητας. Ο Γιώργος Θεοδοκάς στην Αργώ, για παράδειγμα, αποτύπωσε μια ανάλογη κατάσταση, στα χρόνια του Μεσοπολέμου, Πολύ αργότερα, στο μεταπόλεμο, η Ζωή Καρέλη μίλησε για τη «νεότητα των δύσκολων χρόνων». Πα-
ραθέτουμε:

Τι θα κάνουν οι νεώτατοι,
όταν το ξεγέλασμα της ορμής,
δεν γίνεται απaráμιλλη οπτασία;
Όταν, πριν αρχίσουν της ζωής
την τυραννικήν δοκιμασία, γνωρίζουν
το τέρμα κλειστό, την περιπέτεια δίβουλη;
Όταν τόσο γνωρίζουν, που δεν ελπίζουν
στην έξοχη νίκη της αρετής.

Τι θα κάνουν, λοιπόν, «οι νεώτατοι, οι ωραίοι», στις αντι-ηρωϊκές εποχές μας και στους μικρόψυχους καιρούς μας; Πώς θα αντιμετωπίσουμε εμείς οι μεγαλύτεροι το «ραγισμένο κρύσταλλο της ψυχής» τους, και πώς θα αντι-κρίσουμε αυτό το βλέμμα το λαμπρό και το αμετάπειστο, «όπως των αγριμιών μ' αθωότητα»; Τι θα γίνει τώρα που «έχασε την δόξα της η χαρά της αναμονής»; Σπάνια η λογοτεχνία έχει απαντήσεις. Αλλά, τουλάχιστον, εξα-
κολουθεί να θέτει τα ερωτήματα. Λέγεται –και σωστά– πως η πολιτική είναι «η τέχνη του εφικτού». Ίσως, πράγματι, σε αυτό να διαφέρει πολύ από τη λογοτεχνία. Αλλά καμιά πολιτική πρακτική δεν θα καταφέρει να γίνει «τέχνη του εφικτού», αν δεν μελετήσει προσεκτικά εκείνα τα ερωτήματα και τα ερωτηματικά, που απο-
τυπώνονται σε μια άλλη τέχνη:

Τι θα κάνουν
οι έφηβοι, όταν τόσο πολύ
γνωρίζουν και δεν μπορούν να ελπίζουν,
καθώς αρχινούν τη ζωή;

Για να ξαναγυρίσει η νεολαία στην πολιτική πρέπει οπωσδήποτε να με-
λετήσουμε και να εξηγήσουμε αυτό το κλίμα που κυριαρχεί στη γενιά της
«πολιτισμικής απόγνωσης». Είναι ένα θέμα που πρέπει να το συζητήσουμε
ανοιχτά στα μαθήματά μας, στις εκδηλώσεις μας, στα άρθρα μας αλλά και
στις συντροφικές μας. Το περιοδικό μας, πάντα φιλόξενο στις απόψεις των
φοιτητών/τριών μας, δεσμεύεται πως θα συνεχίσει αυτόν το διάλογο, ακό-
μη και μετά τις εκλογές. Αλλά έως τότε, η προτροπή μας θα παραμένει μο-
νότονα προσανατολισμένη στην αταλάντευτη πίστη μας για την εκπροσώ-
πηση των νέων, μέσω της κάλπης. Με όλες τις διαφωνίες και τα «χάσματα
γενεών», η νεολαία πρέπει να μιλήσει για τον εαυτό της· ιδίως τώρα που αυ-
ξάνεται το ενδεχόμενο ότι, διά της αποχής, η κρίση της πολιτικής μπορεί να
μετατραπεί σε κρίση της δημοκρατίας. Απέναντι σε αυτή την απειλή, η νε-
ολαία πρέπει να αναλάβει τη δική της ευθύνη, έστω και με γκρίνια. Γιατί,
όπως έλεγε, ο Ουίνστον Τσώρτσιλ «η δημοκρατία είναι το χειρότερο πολί-
τευμα, με εξαίρεση όλα τα άλλα».

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΣΤΗΝ ΑΜΦΙΠΟΛΗ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Στην πεπλατυσμένη κορυφή ενός τραπεζιόσχημου λόφου με πανοραμική θέα που περιλαμβάνει τις εκβολές του ποταμού Στρυμόνα, το Παγγαίο και την ενδοχώρα προς τον Βορρά οι Αθηναίοι ίδρυσαν μια αποικία το 437 π.Χ., λίγο πριν από την έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου, γνωρίζοντας ήδη από καιρό τη στρατηγική σημασία της θέσης: κοντά στη θάλασσα, ανάμεσα στη Χαλκιδική και τη Θάσο, και δίπλα στα μεταλλεία του Παγγαίου, οι Αθηναίοι έδωσαν την ονομασία αυτή στην πόλη γιατί ο Στρυμόνας σε εκείνο το σημείο περιβάλλει την ακρόπολη, αμφι-ρέει, λίγο προτού καταλήξει στη θάλασσα.

Στις όχθες του λίγα χρόνια αργότερα οι Αθηναίοι αντιμετώπισαν τους Σπαρτιάτες, σε μια αιματηρή μάχη που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο των δύο αρχηγών, του Αθηναίου στρατηγού Κλέωνα και του Σπαρτιατή στρατηγού Βρασίδα. Η Αμφίπολη πέρασε την εποχή του Φιλίππου Β' στα μέσα του 4ου αι. π.Χ. στο μακεδονικό βασίλειο. Εκεί συγκέντρωσε το στράτευμά του λίγα χρόνια αργότερα ο Αλέξανδρος για να ξεκινήσει την εκστρατεία του, κι εκεί μετά τον θάνατό του φυλακίστηκε και θανατώθηκε από τον Μακεδόνα Κάσσανδρο η χήρα του Ρωξάνη με τον μικρό της γιο, τον Αλέξανδρο Δ'. Η πόλη γνώρισε μεγάλη ακμή κατά τα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια, όντας το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι της Μακεδονίας. Υφίστατο ως πόλη έως και τα μεσοβυζαντινά χρόνια, οπότε και εγκαταλείφθηκε από τους κατοίκους της, οι οποίοι αναζήτησαν άλλο χώρο κατοίκησης, εγγύτερα στη θάλασσα. Αυτή είναι εν συντομία η ιστορία της Αμφίπολης, η οποία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη Μακεδονία. Τι γνωρίζουμε, όμως, για την πόλη από αρχαιολογικής άποψης;

Ανασκαφές ξεκίνησαν στον χώρο τη δεκαετία στα τέλη της δεκαετίας του 1950 από την Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία και από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως το εξωτερικό τείχος της πόλης, η περίμετρος του οποίου, 7,5 χλμ., καταδεικνύει την έκταση της πόλης. Ένα μικρότερο εσωτερικό περιβάλλει την προαναφερθείσα ακρόπολη. Ένα τμήμα του εξωτερικού τείχους ακολουθεί την πορεία του ποταμού. Ανάμεσα σε μια πύλη του και το ποτάμι βρέθηκαν τα ξύλινα υποστυλώματα της γέφυρας της κλασικής εποχής, ένα εξαιρετικά σπάνιο εύρημα.

Ανασκάφτηκε επίσης μέρος των νεκροταφείων της, εκεί όπου η ανεύρεση μεγάλου ταφικού μνημείου με πλούσιο διάκοσμο το 2014 στον ήδη γνωστό λόφο Καστά, μερικά χλμ, μακριά από την πόλη, προκάλεσε εκτεταμένο ενδιαφέρον στην ελληνική κοινωνία. Εδώ και δεκαετίες, όμως, είναι ο λέων της Αμφίπολης αυτός ο οποίος στέκει στο βάθρο του κοντά στις όχθες του Στρυμόνα, ως το πλέον αναγνωρίσιμο τοπόσημο της πόλης.

Από τα βυζαντινά χρόνια η ανασκαφή τεσσάρων πρωτοβυζαντινών βασιλικών και ενός μεγάλου περίκεντρου οκταγωνικού ναού επάνω στην ακρόπολη είναι τα μνημεία, τα οποία χαρακτηρίζουν την εικόνα του επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου στην ακρόπολη. Στη νότια πλαγιά της, με θέα τις εκβολές του ποταμού και τη θάλασσα προς το όρος Άθω, ανασκάφτηκε το καλύτερα σωζόμενο γυμνάσιο στον ελλαδικό χώρο και τμήμα ελληνιστικής οικίας με ζωγραφικό διάκοσμο που θυμίζει αντίστοιχο οικιών της Πομπηίας.

Όλα τα παραπάνω κτίσματα βρέθηκαν αποσπασματικά ή σε καλή κατάσταση τις περασμένες δεκαετίες, και δίνουν μια πολύ μικρή εικόνα για την όψη της πόλης που άκμασε από τον ύστερο 5ο αι. π.Χ. έως και το τέλος της αρχαιότητας. Αυτό που μας λείπει ακόμα από αρχαιολογικής πλευράς είναι ο δημόσιος χώρος της, μέσα στον οποίο εντάσσονται τα ιερά, η αγορά, και άλλα δημόσια οικοδομήματα.

Για τον λόγο αυτό σχεδιάστηκε το 2019 ερευνητικό πρόγραμμα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Σερρών και του Πανεπιστημίου Πατρών υπό τη διεύθυνση της Προϊσταμένης της ΕΦΑ Δρ. Δημητριάς Μαλαμίδου και του υπογράφοντος. Στόχος του προγράμματος είναι η ανασκαφική διερεύνηση της ακρόπολης πριν από τα πρωτοβυζαντινά χρόνια, όπως επίσης και η τεκμηρίωση του μεγάλου πλήθους των αρχιτεκτονικών μελών που βρίσκονται είτε διάσπαρτα στον χώρο είτε εντοιχισμένα σε μεταγενέστερα μνημεία, προκειμένου να δώσουν στοιχεία για αρχαία κτίσματα. Το ερευνητικό πρόγραμμα χρηματοδοτείται από ανασκαφικό κονδύλι του τακτικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Πατρών και από οικείους πόρους της ΕΦΑ Σερρών. Στην ανασκαφή συμμετέχουν φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών για την εκπαίδευσή τους. Με αφορμή την ανασκαφή σχεδιάστηκε ο ιστότοπος <https://amphipolisproject.org/> με στόχο την ενημέρωση του ειδικού και μη κοινού σχετικά με τα πορίσματα της ανασκαφής, αλλά και για την ευρύτερη βιβλιογραφική του ενημέρωσή αναφορικά με τις ανασκαφές στην πόλη.

Οι ανασκαφές συνέχισαν στα τμήματα εκείνα που είχαν ανασκαφεί μερικώς στο παρελθόν, στον χώρο των πρωτοβυζαντινών εκκλησιών, εκεί όπου και τοποθετείται το κέντρο της αρχαίας πόλης. Παράλληλα εφαρμόστηκαν σύγχρονες γεωφυσικές μέθοδοι για τον εντοπισμό θαμμένων κτισμάτων σε ένα εκτεταμένο τμήμα της ακρόπολης, και ήδη έχουμε τα πρώτα ενδιαφέροντα αποτελέσματα για την εικόνα του πολεοδομικού ιστού.

Το κέντρο βάρος των ανασκαφικών ερευνών έπεσε στην αποκάλυψη μεγάλου κτηρίου της πρώιμης ελληνιστικής εποχής (τέλη 4ου – αρχές 3ου αι. π.Χ.), το οποίο σώζεται έως και το επίπεδο του δαπέδου του στο εσωτερικό του. Ένα μεγάλο μέρος του βρίσκεται κάτω από τη Βασιλική Γ, για την ανοικοδόμηση της οποίας τον 5ο αι. μ.Χ. χρησιμοποιήθηκε οικοδομικό υλικό από το ελληνιστικό κτήριο. Το κτήριο θα μπορούσε να ήταν ναός, δεδομένου ότι ήταν σύνηθες στα πρώιμα βυζαντινά χρόνια προγενέστερα λατρευτικά κτίσματα είτε να μετατρέπονται σε βασιλικές είτε οι χριστιανικοί ναοί να ανοικοδομούνται επάνω σε αυτά, όπως είναι η περίπτωση της Αμφίπολης. Δίγα μέτρα πιο πέρα αποκαλύφθηκε ένα άγνωστο έως τώρα μεγάλο επίμηκες κτήριο των ρωμαϊκών χρόνων, το οποίο έφερε στη μία του πλευρά υπόγειο στο οποίο είχαν αποθηκευτεί πήλινα αγγεία διαφόρων σχημάτων, αρκετά από αυτά ακέραια. Η ανασκαφή του κτηρίου δεν έχει ολοκληρωθεί, ούτε και έχει προταθεί ακόμα κάποια ερμηνεία του.

Μια ανασκαφή φέρνει καθημερινά στο φως μικρά και μεγάλα ευρήματα. Όλα τους έχουν τη δική τους σημασία για την κατανόηση και την ερμηνεία του αρχαιολογικού χώρου. Τα όστρακα, τμήματα σπασμένων πήλινων αγγείων, συμβάλλουν στη χρονολόγηση των ανασκαφικών στρωμάτων, άλλα μικρά ευρήματα μπορούν να συσχετιστούν με συγκεκριμένα συμφραζόμενα, λατρευτικά, αναθηματικά, κλπ., δίνοντας ενδείξεις ή και τεκμήρια, για τη χρήση χώρων και κτηρίων.

Από τα χαρακτηριστικά ευρήματα έως τώρα εντυπωσιακός ως προς την ποιότητα του είναι ένας μαρμάρινος κορμός θωρακοφόρου της ρωμαϊκής εποχής, ο οποίος βρέθηκε εντοιχισμένος σε τοίχο των πρώιμων βυζαντινών χρόνων. Εντοιχισμένα αγάλματα σε τοίχους ή κτήρια της εποχής αυτής δεν είναι κάτι σπάνιο, μια που χρησιμοποιούνταν ως οικοδομικό υλικό. Η πλειονότητα των γλυπτών είχε χάσει άλλωστε τότε τη σημασία που είχαν την εποχή ανίδρυσής τους.

Ο θώρακας έφερε ανάγλυφες παραστάσεις φτερωτής νίκης, λαφύρων, ή παράδοσης αντιπάλων. Με αυτόν τον τρόπο εξυμνούνταν η ανδρεία, αλλά και οι στρατιωτικές επιτυχίες της απεικονιζόμενης μορφής, πολύ συχνά του αυτοκράτορα, όντας ο εγγυητής για την ευημερία της αυτοκρατορίας. Το εύρημα ήταν μια πολύ ευχάριστη έκπληξη: πέραν της κατάστασης διατήρησής του, βρέθηκε τη δεκαετία του 1970 ένας πανομοιότυπος κορμός θωρακοφόρου και αυτός εντοιχισμένος σε βυζαντινό πύργο που δεσπόζει στη βόρεια πλευρά της πόλης δίπλα στις όχθες του ποταμού Στρυμόνα. Οι συγκεκριμένες ανάγλυφες παραστάσεις στον θώρακα συνδέονται με την εικονογραφία του αυτοκράτορα Αυγούστου (27 π.Χ. - 14 μ.Χ.), ή έστω των υψηλόβαθμων στρατιωτικών της εποχής του που με αυτόν τον τρόπο ήθελαν να μιμηθούν τον αυτοκράτορα. Δεν είμαστε σε θέση να προσδιορίσουμε ακόμα με ακρίβεια την ταυτότητα της μορφής. Αυτό που γνωρίζουμε, όμως, είναι ότι ο Αύγουστος είχε τιμηθεί από την πόλη ως σωτήρας και κτίστης, για λόγους τους οποίους αγνοούμε, προς το παρόν τουλάχιστον, και ίσως είμαστε τυχεροί να τους εντοπίσουμε.

Ένα από τα πολλά θετικά της ανασκαφικής έρευνας είναι, άλλωστε, και η διαρκής προσπάθεια επίλυσης ζητημάτων που απασχολούν την αρχαιολογική κοινότητα και χωρίς ανασκαφή παραμένει αδύνατη η επίλυσή τους. Στην περίπτωση της Αμφίπολης, η οποία είναι ένας χώρος εξαιρετικά εκτεταμένος και ανεκμετάλλευτος ακόμα ανασκαφικά, ανοίγεται πεδίο λαμπρό για τους αρχαιολόγους, κάποιιο από τους οποίους πολύ πιθανόν να είναι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Πατρών.

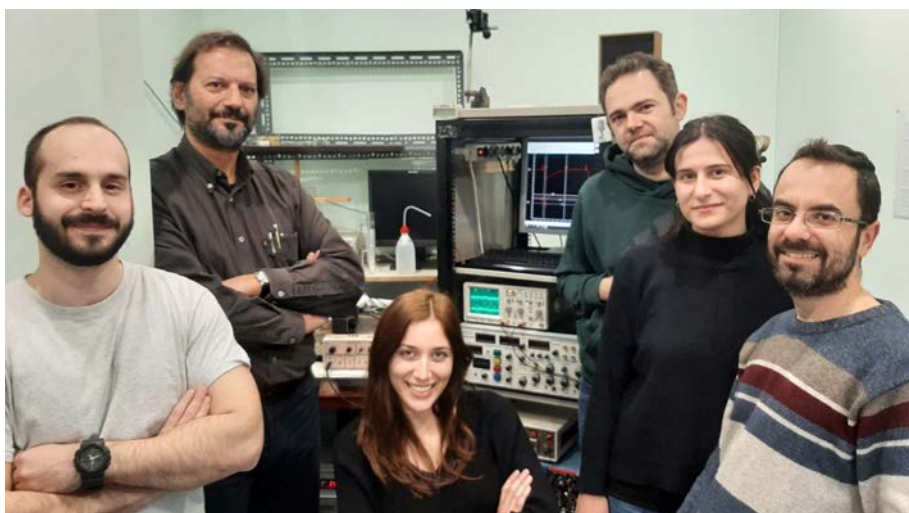
ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ/ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

από τη

της πανεπιστημιακής
κοινότητας

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ / ΚΑΘΗΓΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΕΛΕΜΕΓΚΑΣ / ΙΑΤΡΟΣ – MSC, ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΡΟΜΠΟΥΚΗΣ / ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ / ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Μια βασική πρόκληση της νευροεπιστήμης είναι ο εντοπισμός νευροβιολογικών φαινομένων, τα οποία δύ-νανται να χαρακτηρίζουν με εξει-δικευμένο τρόπο γνωσιακές και νευροψυχιατρικές καταστάσεις της συμπεριφοράς. Με άλλα λόγια, ο προσδιορισμός συγκεκριμένων νευ-ροβιολογικών μεταβολών, οι οποίες συνοδεύουν συγκεκριμένους συμπε-ριφορικούς φαινότυπους, αποτελεί μείζονος σημασίας στόχο για την κα-τανόηση των μηχανισμών, οι οποίοι

υπόκεινται των νευροψυχιατρικών φαινοτύπων και για την προσπάθεια θεραπευτικής τους αντιμετώπισης. Η ανάπτυξη ζωικών προτύπων, τα οποία μιμούνται νευροψυχιατρικές διαταραχές, είναι καθοριστικής σημασίας στην πορεία επίτευξης του στόχου αυτού.

Το σύνδρομο εύθραυστου X χρωμοσώματος (fragile X syndrome, FXS) αποτελεί μια νευροαναπτυξιακή δια-ταραχή, η οποία είναι η πιο κοινή μορφή κληρονομούμενης νοητικής υστέρησης. Το FXS είναι μια διαταραχή, η οποία προκαλείται από μετάλλαξη σε ένα γονίδιο, το γονίδιο Fmr1 (fragile X mental retardation), το οποίο εντοπίζεται στο X χρωμόσωμα. Η πλήρης μετάλλαξη, η οποία οδηγεί στη διαταραχή, συνίσταται σε πολλα-πλή επανάληψη του τρινουκλεοτιδίου CGG (περισσότερες από 200 φορές) στο γονίδιο αυτό. Η μετάλλαξη αυτή προκαλεί, μέσω μεθυλίωσης, την καταστολή της έκφρασης του γονιδίου και την επακόλουθη μείωση, ή ακό-μα και πλήρη απουσία, της πρωτεΐνης FMRP (fragile X mental retardation protein), η οποία είναι απαραίτητη για τη φυσιολογική λειτουργία πολλών μοριακοκυτταρικών διεργασιών στα νευρικά κύτταρα. Το FXS συνδέε-ται με μια σειρά νευροαναπτυξιακών συνδρόμων, ενώ αποτελεί τον κύριο παράγοντα των γενετικής αιτιολογί-ας διαταραχών του φάσματος του αυτισμού (διαταραχές αυτιστικού φάσματος, ΔΑΦ). Οι ΔΑΦ αντιπροσωπεύ-ουν μια κυρίαρχη νευροαναπτυξιακή διαταραχή, η οποία οδηγεί σε μακρόχρονα συμπεριφορικά ελλείμματα, με αντιπροσωπευτικά χαρακτηριστικά, μεταξύ άλλων, την ελλειμματική κοινωνική επικοινωνία, τη στερεοτυ-πική επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά και τα περιορισμένα ενδιαφέροντα. Ο επιπολασμός της ΔΑΦ στον γε-νικό πληθυσμό ανέρχεται περίπου στο 1%, με τη γενετική αιτιολογία να υπολογίζεται στο 20-40%. Χαρακτηρι-στικά, το ~50% των ατόμων τα οποία εκδηλώνουν FXS, εμπίπτουν διαγνωστικά στον αυτισμό.

Την τελευταία 25ετία έχουν αναπτυχθεί αρκετά ζωικά πρότυπα για τη μελέτη της νευροβιολογίας του FXS/ αυτισμού. Χρησιμοποιώντας το πρόσφατα αναπτυχθέν πρότυπο FXS στον επίμυ, η Ομάδα Νευροφυσιολογίας στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου μας, ολοκλήρωσε πρόσφατα μία πειραματική μελέτη στο Εργαστήριο Φυσιολογίας, αποδεικνύοντας ότι σημαντικές μεταβολές σε θεμελιώδη νευροφυσιολογικά φαινόμενα συνοδεύουν το συγκεκριμένο πρότυπο νοητικής υστέρησης/αυτισμού. Συγκεκριμένα, δείχνουμε ότι τα ενήλικα αρσενικά άτομα, στα οποία έχει κατασταλεί η έκφραση της *FMRP* (*Fmr1* knockout, *Fmr1*-KO), παρουσιάζουν σημαντικές μεταβολές στην νευροφυσιολογική δραστηριότητα της εγκεφαλικής δομής του ιππόκαμπου. Ο ιππόκαμπος εμπλέκεται θεμελιωδώς σε ένα σύνολο φυσιολογικών γνωσιακών και συγκινησιακών λειτουργιών, όπως είναι η μάθηση και η μνήμη νέων πληροφοριών και γνώσεων, ο προσανατολισμός στον χώρο, η διαχείριση στρεσογόνων καταστάσεων, η εκμάθηση φοβικών αντιδράσεων, ενώ εμπλέκεται και στην παθοφυσιολογία, όπως είναι το άγχος και η επιληψία.

Σε συμφωνία με τα αποτελέσματα μελετών άλλων εργαστηρίων, αποδεικνύουμε ότι το νευρωνικό δίκτυο του ιππόκαμπου παρουσιάζει αυξημένη διεγερσιμότητα στα *Fmr1*-KO άτομα. Επιπρόσθετα, αποδεικνύουμε μια σημαντική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο το νευρωνικό δίκτυο του ιππόκαμπου πραγματώνει τη βραχύχρονη επεξεργασία της πληροφορίας στα *Fmr1*-KO άτομα. Συγκεκριμένα, αποδεικνύουμε ότι υφίσταται μειωμένη βραχύχρονη διευκόλυνση και αυξημένη βραχύχρονη καταστολή της διέγερσης των νευρικών κυττάρων κατά τη διάρκεια επαναλαμβανόμενης ενεργοποίησης του νευρωνικού δικτύου του ιππόκαμπου. Σημειώνεται ότι φαινόμενα βραχύχρονης μεταβολής της δραστηριότητας των νευρικών κυττάρων παίζουν πολύ σημαντικούς ρόλους στην επεξεργασία της πληροφορίας στον εγκέφαλο. Για παράδειγμα, θεωρείται ότι εμπλέκονται στο φιλτράρισμα και την παροδική συγκράτηση της εισερχόμενης βιωματικής πληροφορίας στα εγκεφαλικά δίκτυα, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην επιλεκτική μακρόχρονη συγκράτησής της στο σύστημα της μνήμης. Το ενδιαφέρον του ευρήματός μας ισχυροποιείται από το γεγονός ότι οι μεταβολές, τις οποίες παρατηρούμε, εξαρτώνται από τη συχνότητα της ενεργοποίησης των νευρικών κυττάρων και αφορούν τη ζώνη συχνοτήτων γύρω από τα 40 Hz, ή αλλιώς τον εγκεφαλικό ρυθμό «γ», ο οποίος εμπλέκεται στον συντονισμό της νευρωνικής δραστηριότητας μεταξύ διαφορετικών εγκεφαλικών περιοχών και στη διασύνδεση της σχετικής γνωσιακής πληροφορίας. Παράλληλα, αποδεικνύουμε ότι οι πιο πάνω μεταβολές στη βραχύχρονη δυναμική της διέγερσης των νευρικών κυττάρων συνοδεύονται από ενίσχυση της δράσης των ανασταλτικών κυττάρων. Η δράση των ανασταλτικών νευρικών κυττάρων αποτελεί κάθε στιγμή έναν κρίσιμο παράγοντα στη διαμόρφωση της δραστηριότητας του εγκεφάλου, αφού εξισορροπεί με δυναμικό τρόπο τη διέγερση των νευρικών κυττάρων. Συνεπώς, η αυξημένη ανασταλτική δράση, την οποία βρίσκουμε στον ιππόκαμπο των “αυτιστικών” συγκριτικά με τους φυσιολογικούς επίμυες, μπορεί να συνιστά το αποτέλεσμα ομοιοστατικών διεργασιών, οι οποίες συμβαίνουν στον εγκέφαλο των ατόμων που πάσχουν από αυτισμό, προκειμένου να αντισταθμιστούν οι συνέπειες της αυξημένης νευρωνικής διεγερσιμότητας.

Εν κατακλείδι, οι μελέτες της ερευνητικής μας ομάδας αποδεικνύουν την ύπαρξη αυξημένης νευρωνικής διεγερσιμότητας, αλλά μειωμένης διευκόλυνσης της βραχύχρονης δυναμικής της διεγερσιμότητας, ειδικά στις συχνότητες του «γ» ρυθμού στον ιππόκαμπο των *Fmr1*-KO ατόμων. Επιπρόσθετα και ιδιαίτερα σημαντικά, το κροταφικό, αλλά όχι το ραχιαίο τμήμα του ιππόκαμπου των επίμυων *Fmr1*-KO παρουσιάζει αυξημένη ικανότητα της συναπτικής αναστολής να ελέγχει (καταστέλλει) τη νευρωνική διεγερσιμότητα. Τα δεδομένα αυτά παρέχουν μια νέα άποψη των μηχανισμών που εμπλέκονται στο νευροβιολογικό υπόβαθρο των FXS/ΔΑΦ, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα τον πολύ σημαντικό ρόλο που φαίνεται να διαδραματίζει το κροταφικό τμήμα του ιππόκαμπου στις νευροψυχιατρικές αυτές διαταραχές.

Ν. ΣΟΦΗΣ, Ε. ΝΤΟΥΡΟΣ, Μ. ΓΕΩΡΓΑΚΗ, Σ. ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Η Επιστημονική Φοιτητική Ομάδα UPatras Society of Economic Geologists Student Chapter πραγματοποίησε δεκαήμερη άσκηση υπαίθρου στην Πολωνία από τις 8 μέχρι τις 17 Ιουλίου 2022. Δεκαεννέα μέλη της Ομάδας συμμετείχαν στο ταξίδι, συμπεριλαμβανομένου του ακαδημαϊκού συμβούλου του SEG Chapter Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Γεωλογίας Δρ. Σταύρου Καλαϊτζίδη.

*UPatras Geo-Mining Field Workshop:
Silesia Poland 2022*

Η ομάδα μας επισκέφθηκε πολλές μεγάλες πόλεις της κεντρικής και νότιας Πολωνίας, όπως τη Βαρσοβία, το Κατοβίτσε, το Kielce (Chęciny) και την Κρακοβία, όπου οι φοιτητές μπόρεσαν να έρθουν σε επαφή με τη γεωλογική, μεταλλευτική και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας. Σε όλη τη διάρκεια της εκδρομής καταφέραμε να κρατήσουμε την ομάδα μας ιδιαίτερα απασχολημένη με γεωλογικά θέματα. Η χώρα διαθέτει πλούσια μεταλλευτική ιστορία και αυτό έγινε σαφές από την έντονη δραστηριότητα των περιοχών που επισκεφτήκαμε, καθώς στην περιοχή της Κρακοβίας εξορύσσεται ασήμι, μόλυβδος και θείο ήδη από τον 13ο αιώνα, ενώ από τις αρχές του 19ου αιώνα στην Άνω Σιλεσία εξορύσσεται βιτουμινούχος γαιάνθρακας και ανθρακίτης του Λιθανθρακοφόρου, αλλά και ψευδάργυρος και σίδηρος από τα Τριαδικής ηλικίας ανθρακικά πετρώματα.

Επισκεφθήκαμε το Ινστιτούτο Γεωεπιστημών του Πανεπιστημίου της Σιλεσίας στο Sosnowiec και στη συνέχεια περάσαμε 3 ημέρες στο «Geonatura Kielce - The Center of Geoeducation» στο Chęciny των Holly Cross Mountains με συναδέλφους από το ίδιο Πανεπιστήμιο, πραγματοποιώντας γεωλογικές ασκήσεις πεδίου. Στην περιοχή των Holy Cross Mountains η ομάδα μας είχε την ευκαιρία να παρατηρήσει από κοντά, αλλά και να εργαστεί πάνω σε πετρώματα και γεωλογικούς σχηματισμούς του Παλαιοζωικού αιώνα, όπως απολιθωματοφόρους σχίστες, ψαμμίτες και χαλαζίτες του Καμβρίου, κροκαλοπαγή, ανθρακικά με τριλοβίτες και γραπτολιθικούς σχίστες του Ορδοβίσσιου, γραπτόλιθους και γραουβάκες του Σιλουρίου και ασβεστολίθους και ψαμμίτες του Δεβονίου. Το γεγονός ότι τέτοιας ηλικίας πετρώματα δεν εμφανίζονται στον ελλαδικό χώρο, αποτέλεσε επιπλέον κίνητρο για την πραγματοποίηση της δράσης αυτής.

Τις επόμενες μέρες επισκεφτήκαμε το ορυχείο μολύβδου-αργύρου και ψευδαργύρου στο Tarnowskie Gory και το ορυχείο μεταλλουργικού γαιάνθρακα Guido στο Zabrze, όπου είχαμε την ευκαιρία να παρατηρήσουμε και να δούμε από κοντά το πρακτικό κομμάτι των τεχνικών εξόρυξης, αλλά και ανάπτυξης των ορυχείων από τους μεσαιωνικούς χρόνους μέχρι σήμερα. Στο Tarnowskie Gory αναπτύσσεται θειούχα μεταλλοφορία Zn και Pb υδροθερμικής προέλευσης, η οποία ελέγχεται από τη δράση ρηγμάτων που επαναδραστηριοποιήθηκαν κατά την Αλπική ορογένεση, φιλοξενείται μέσα σε μεσο-Τριαδικής ηλικίας δο-

Η UPatras SEG σε υπόγειες εκμεταλλεύσεις.

λομίτες και αποτελείται κυρίως από Ag-ούχο γαληνίτη και λειμωνίτη. Τα κοιτάσματα γαιανθράκων της λεκάνης της Άνω Σιλεσίας δημιουργήθηκαν κατά το Λιθανθρακοφόρο και κατηγοριοποιούνται ως ορθο- και μετα-βιτουμενιούχοι γαιάνθρακες. Το υπόβαθρο και τα περιθώρια της λεκάνης δομούνται κυρίως από σχιστόλιθους και ψαμμίτες, ενώ αυτή φιλοξενεί περίπου 500 στοιβάδες γαιάνθρακα, μερικές από τις οποίες έχουν πάχος έως και 25 m.

Το αμιγώς εκπαιδευτικό πρόγραμμά μας συνεχίστηκε με ένα σεμινάριο από τη Δρ. Małgorzata Wojtaszek-Kalaitzidi στο Institute of Energy and Fuel Processing Technology στο Zabrze, όπου είχαμε την ευκαιρία να επισκεφτούμε εργαστήρια πιλοτικής κλίμακας για την αξιολόγηση των ιδιοτήτων του γαιάνθρακα για παραγωγή οπτάνθρακα. Τέλος, το ταξίδι ολοκληρώθηκε με μια επίσκεψη στο διάσημο αλατωρυχείο Wieliczka, λίγα χιλιόμετρα μακριά από την Κρακοβία. Κατά το Άνω Πέρμιο η ευρύτερη περιοχή της νότιας Πολωνίας και δη κοντά στη σημερινή Κρακοβία κατακλυζόταν από μια ζεστή θάλασσα, της οποίας το μεγαλύτερο μέρος εξατμίστηκε λόγω του ζεστού και ξηρού κλίματος που επικρατούσε, το οποίο οδήγησε στον σχηματισμό μεγάλων στρωμάτων αλατιού και γενικά εβαποριτών, όπως αυτά του ορυχείου που επισκεφτήκαμε.

Η UPatras SEG στο Institute of Energy and Fuel Processing Technology.

Η ομάδα μας κατά τη διαμονή της στην Πολωνία δεν επικεντρώθηκε, όμως, μόνο στο γεωλογικό κομμάτι, καθώς το πλούσιο ιστορικό παρελθόν της χώρας δεν μπορεί να μείνει απαρατήρητο. Τόσο οι πόλεις, όσο και τα χωριά της περιοχής κοσμούνται από ιστορικά κάστρα και παλάτια, τα περισσότερα από τα οποία επισκεφτήκαμε, όπως το κάστρο του Chęciny στα Holly Cross Mountains, αλλά και το ιστορικό κέντρο της Κρακοβίας με το βασιλικό παλάτι. Και βέβαια μια επίσκεψη στην περιοχή δεν θα μπορούσε παρά να μας οδηγήσει στο πρώην στρατόπεδο συγκέντρωσης του Άουσβιτς (Auschwitz) στην Πολωνία, που λειτούργησε από τις κατοχικές αρχές της ναζιστικής Γερμανίας από τα μέσα του 1940 μέχρι το τέλος του πολέμου.

Η άσκηση υπαίθρου συσχετιζόταν άμεσα με τα πρότυπα του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς τα καλυπτόμενα θέματα περιλάμβαναν τα εξής πεδία: Κοιτασματολογία, Εισαγωγή στη Μεταλλευτική Εξερεύνηση και Γεωλογία Μεταλλείων, Εφαρμογές της Οργανικής Πετρολογίας στη Γεωλογία, τη Βιομηχανία και το Περιβάλλον, καθώς και Εισαγωγή στην Μεταλλευτική Κληρονομιά και Γεωτουριστική διαχείριση.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζονται στην Καθηγήτρια Δρ. Magdalena Misz-Kennan, στον Αναπλ. Καθηγητή Δρ. Krzysztof Szopa από το Ινστιτούτο Γεωεπιστημών του Πανεπιστημίου της Σιλεσίας και στη Δρ. Małgorzata Wojtaszek-Kalaitzidi από το Institute of Energy and Fuel Processing Technology, για τα σεμινάρια που πραγματοποίησαν στην ομάδα μας, αλλά και ευρύτερα για την εγκάρδια φιλοξενία τους.

Ακόμη, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους χορηγούς μας για την έμπρακτη οικονομική στήριξη, χωρίς την οποία η παραπάνω άσκηση υπαίθρου δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί και συγκεκριμένα τους: Society of Economic Geologists, το Πανεπιστήμιο Πατρών καθώς και τον ΕΛΚΕ Παν. Πατρών, τις εταιρίες του κλάδου Imerys S.A., Geohellas S.A., Topalidis S.A., Geotest Consulting Engineers S.A., αλλά και τα ΚΟΥΛΟΥ λουκούμια, την Τεντούρα Κάστρο - Γ.Π. Χάχαλης, την Ποτοποιία Π.Ν Αγουρίδης και την Kavvadias Tours.

Δείτε επίσης:

Wordpress: <https://upatrassegstudentchapter.wordpress.com/fieldtrips/>

LinkedIn: https://www.linkedin.com/posts/upatras-seg-90bb00219_upatras-geo-mining-field-workshop-silesia-activity-6984529250506706944-XO3l?utm_source=share&utm_medium=member_desktop

Η UPatras SEG στο Geonatura Kielce.

ΧΡΥΣΗ Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗ

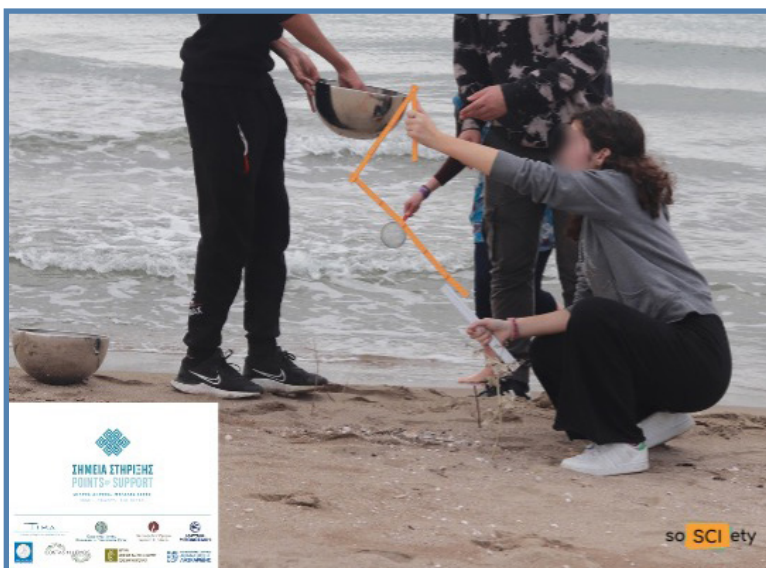
ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

Έτυχε το χειμερινό εξάμηνο του 2022-2023 η Ομάδα Χημείας Περιβάλλοντος να εμπλακεί με διάφορους τρόπους σε δύο πολύ ενδιαφέροντα ερευνητικά προγράμματα με έμφαση στην επιστήμη των πολιτών για τη θαλάσσια ρύπανση. Το ένα πρόγραμμα λέγεται «Το μεγάλο κυνήγι των μικροπλαστικών» και υλοποιείται με δωρεά από το Κοινοφελές Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη - A C Laskaridis Charitable Foundation στο πλαίσιο του προγράμματος Σημεία Στήριξης - Points of Support, που συγχρηματοδοτούν 8 κοινωνοφελείς οργανισμοί. Η υλοποίηση της δράσης γίνεται από την Sosciety, μία ΚΟΙΝΣΕΠ με πρόεδρο τη Διδάκτορα του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών Σταυρούλα Κορδέλα και μέλη διδάκτορες και απόφοιτους μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Πανεπι-

στημίου Πατρών με στόχο την περιβαλλοντική έρευνα & επικοινωνία. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Οικολογική Κίνηση Πάτρας, το Εργαστήριο Θαλάσσιας Γεωλογίας & Φυσικής Ωκεανογραφίας Oceanus-Lab, του Τμήματος Γεωλογίας και τη Χρυσή Καραπαναγιώτη, Αν. Καθηγήτρια, Τμήματος Χημείας, Πανεπιστημίου Πατρών. Το πρόγραμμα συλλέγει δεδομένα για την αποτύπωση του ρυπαντικού φορτίου από μικροπλαστικά (1-5 χιλιοστά) και μεσοπλαστικά (5-25 χιλιοστά) στις ελληνικές ακτές. Στόχος του έργου είναι η διοργάνωση και ο συντονισμός μιας πανελλήνιας έρευνας για τα παράκτια μικροπλαστικά με την πολύτιμη συμμετοχή πολιτών κάθε ηλικίας. Τα μικροπλαστικά είναι κομμάτια πλαστικού μικρότερα από 5 χιλιοστά τα οποία βρίσκονται στο περιβάλλον από κακή διαχείριση των πλαστικών απορριμμάτων ή από κακή χρήση ή άγνοια των καταναλωτών, από την ύπαρξή τους σε διάφορα προϊόντα καθώς πολλές φορές δεν είναι ορατά με γυμνό μάτι. Μπορεί να προέρχονται από την πρώτη ύλη που φτιάχνεται το πλαστικό, αλλά και από τη διάβρωση μεγαλύτερων αντικειμένων που έχουν καταλήξει στο περιβάλλον.

Το άλλο πρόγραμμα είναι διεθνούς εμβέλειας και ονομάζεται Ocean Travelers και οργανώνεται από την Ομάδα του καθηγητή Martin Thiel, που ονομάζεται Cientificos de la Basura. Στόχος αυτού του έργου είναι η μελέτη της μεταφοράς των οργανισμών που στα αγγλικά ονομάζονται «epibiont» από την ελληνική λέξη «επιβίων» μέσω των πλαστικών επιπλεόντων απορριμμάτων. Αυτοί οι οργανισμοί ζουν στην επιφάνεια άλλων οργανισμών είτε φυτών είτε ζώων. Τα παλαιότερα χρόνια μπορούσαν να μετακινηθούν προσκολλώμενα σε ξύλα, ενώ τα τελευταία χρόνια έχουν την τάση να μετακινούνται

Στιγμιότυπο από το Μεγάλο Κυνήγι των Μικροπλαστικών μαζί με το 6ο ΕΠΑΛ Πάτρας

Ξύλο και κώνος εποικισμένα από θυσανόποδα που βρήκαν οι μαθητές του 6ου ΕΠΑΛ Πάτρας κατά τη δειγματοληψία για το μεγάλο κυνήγι των μικροπλαστικών

Η Χριστουγεννιάτικη κάρτα με τον κώνο που βρήκαν οι μαθητές του 6ου ΕΠΑΛ Πάτρας κατά τη δειγματοληψία για το μεγάλο κυνήγι των μικροπλαστικών

από περιοχή σε περιοχή με την προσκόλλησή τους στα απορρίμματα που επιπλέουν στην επιφάνεια της θάλασσας που ολοένα γίνονται και περισσότερα. Έτσι πλέον ξενικά είδη μπορούν να φτάσουν σε νέες παραλίες πιο εύκολα πάνω στην επιφάνεια των απορριμμάτων.

Και τα δύο αυτά προγράμματα έχουν στόχο να εμπλέξουν εθελοντικές ομάδες πολιτών που προσφέρονται να μελετήσουν τα φαινόμενα και να στείλουν πίσω στους διοργανωτές τα αποτελέσματα. Σε κάθε περίπτωση υπάρχει πρωτόκολλο για τις δειγματοληψίες στις παραλίες με απλές και συγκεκριμένες οδηγίες ώστε να μπορεί ο καθένας να τις ακολουθήσει. Τα αποτελέσματα στέλνονται πίσω στους υπεύθυνους με διάφορες μορφές ώστε να μπορέσουν να πιστοποιηθούν και να αποτυπωθούν σε χάρτες ή άλλες δημοσιεύσεις των αποτελεσμάτων από τους ειδικούς επιστήμονες.

Στη διάρκεια μιας δειγματοληψίας για το μεγάλο κυνήγι των μικροπλαστικών με το 6ο ΕΠΑΛ Πάτρας, οι μαθητές τυχαία εντόπισαν ξύλα και ένα κουκουνάρι με πεταλίδες κολλημένες επάνω. Το κουκουνάρι τοποθετήθηκε στο χριστουγεννιάτικο δέντρο και η φωτογραφία του δέντρου στάλθηκε στη Χιλή. Η ομάδα

της Χιλή το έκανε "viral" βάζοντας τη φωτογραφία στην χριστουγεννιάτικη κάρτα τους που την έλαβαν ερευνητές που έχουν πραγματοποιήσει πάνω από 500 δειγματοληψίες σε όλο τον κόσμο. Οι φωτογραφίες που ακολουθούν είναι από τις δειγματοληψίες στην Ελλάδα.

Κάποια φυτά ταξιδεύουν πάνω στη σόλα μιας σαγιονάρας

Κάποια φύκια ταξιδεύουν στο εσωτερικό ενός μπουκαλιού νερού που επιπλέει στη θάλασσα και δρα ως θερμοκήπιο

Κάποια Lepas ταξιδεύουν πάνω σε ένα γυάλινο μπουκάλι από ούισκι.

Βρυόζωα ταξιδεύουν πάνω σε πλαστικά.

Η προσβασιμότητα αφορά στο σχεδιασμό προϊόντων, συσκευών, υπηρεσιών με σκοπό να χρησιμοποιηθούν από Άτομα με Αναπηρία. Η έννοια του προσβάσιμου σχεδιασμού εξασφαλίζει τόσο την «άμεση» (δηλαδή χωρίς βοήθεια) όσο και την «έμμεση» πρόσβαση, που σημαίνει συμβατότητα με μια βοηθητική τεχνολογία (για παράδειγμα αναγνώστες οθόνης).

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αναφέρεται στη δυνατότητα αξιοποίησης και χρήσης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ), σε οποιαδήποτε μορφή τους, από το σύνολο του πληθυσμού, συμπεριλαμβανόμενων των ατόμων με οποιασδήποτε μορφής αναπηρία (μόνιμη ή προσωρινή) και των ηλικιωμένων.

Στο πλαίσιο του μετασχηματισμού των Πανεπιστημίων, κανένας δεν πρέπει να είναι αποκλεισμένος. Η προσβασιμότητα κάθε μορφής αποτελεί αναντίρρητα υποχρέωση του κάθε ιδρύματος, ώστε να διασφαλίζεται η αρχή του καθολικού σχεδιασμού και η προσβασιμότητα των υπηρεσιών από το σύνολο της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, χωρίς εξαιρέσεις και περιορισμούς.

Συμβαδίζοντας με τις ανάγκες αυτές, η Μονάδα Προσβασιμότητας της Κοινωνικής Μέριμνας, καλύπτει τις ανάγκες του πληθυσμού με αναπηρία στο Πανεπιστήμιο Πατρών, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη στήριξη των φοιτητών που για διάφορους λόγους αντιμετωπίζουν λειτουργικές και εκπαιδευτικές δυσκολίες (ψηφιακής και φυσικής πρόσβασης) για την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Οι φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δικαιούνται:

- πρόσβαση στους χώρους του Πανεπιστημίου
- πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό)
- πρόσβαση στις διαλέξεις/μαθήματα, στις διαφάνειες/προβολές στην αίθουσα διδασκαλίας, στις γραπτές εξετάσεις
- πρόσβαση στο περιεχόμενο των ανακοινώσεων του Πανεπιστημίου (πρόγραμμα μαθημάτων, δηλώσεις μαθημάτων, αποτελέσματα εξετάσεων, κ.τ.λ.)
- πρόσβαση στη διαπροσωπική επικοινωνία με το διδακτικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό

Για την εκπλήρωση των ανωτέρω σκοπών, η Μονάδα Προσβασιμότητας έχει θέσει σε λειτουργία σταθμούς εργασίας για την πρόσβαση Ατόμων με Αναπηρία στο έντυπο και ηλεκτρονικό πληροφοριακό υλικό. Οι σταθμοί αυτοί προορίζονται για χρήση από άτομα με προβλήματα όρασης (μερική ή ολική τύφλωση), με προβλήματα κινητικότητας, με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κ.α. Στις βιβλιοθήκες των επιμέρους πόλεων όπου στεγάζονται τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών (Πανεπιστημιούπολη Ρίο, Πανεπιστημιούπολη Κουκούλι, Αγρίνιο, Μεσολόγγι) έχουν επίσης τοποθετηθεί ανάλογοι σταθμοί. Επιπλέον, η Μονάδα έχει χαρτογραφήσει τα προσβάσιμα σημεία του Πανεπιστημίου, δημιουργώντας έναν χάρτη προσβασιμότητας. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι η διαδραστικότητα, καθώς ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να μεταβεί στο κτίριο που επιθυμεί χρησιμοποιώντας τους σελιδοδείκτες, ώστε να βρει την πληροφορία που αναζητά. Τέλος, η Μονάδα καταγράφει τις ανάγκες των υποδομών του Πανεπιστημίου για προσβασιμότητα και συνεισφέρει σε παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται.

ΜΙΑ ΕΝΤΥΠΟΑΝΑΠΗΡΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ

Στην πράξη, από το 2020 που δημιουργήθηκε, η Μονάδα έχει βοηθήσει πολλούς φοιτητές που αντιμετωπίζουν θέματα προσβασιμότητας και με αφορμή αυτό το άρθρο οι υπογράφουσες, συναντήθηκαν και συνομίλησαν με μία εξ αυτών, την Μαρίνα Τριανταφυλλίδη, ωφελούμενη φοιτήτρια της Μονάδας, η οποία πρόσφατα αποφοίτησε από το Τμήμα Φιλολογίας.

1. Μαρίνα γιατί επέλεξες τη Φιλολογία;

Από το πρώτο μάθημα Αρχαίων Ελληνικών που έκανα στην Α' Γυμνασίου αποφάσισα πως θέλω να γίνω Φιλολόγος. Επειδή όμως φοίτησα για έξι χρόνια στο Μουσικό Σχολείο, όταν ήρθε η στιγμή να κάνω τα χαρτιά μου, ήμουν μεταξύ Φιλολογίας και Μουσικών Σπουδών. Με κέρδισε η μουσική αλλά μόνο για έναν χρόνο. Στο μυαλό μου συνέχεια έρχονταν τα φιλολογικά μαθήματα. Έτσι, συμπλήρωσα ξανά το μηχανογραφικό και πέτυχα στη Φιλολογία.

2. Τι δυσκολίες αντιμετώπισες σαν τυφλή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο;

Οι δυσκολίες που αντιμετώπισα κατά τη διάρκεια των σπουδών μου ήταν ποικίλες. Το Πανεπιστήμιο των Πατρών ήταν ένας αχανής χώρος για μένα. Αυτό λύθηκε άμεσα με μαθήματα κινητικότητας. Έμαθα πώς να χρησιμοποιώ το λεωφορείο, σε ποια στάση να κατεβαίνω και ποια σημάδια θα μπορούσα να ορίσω, ώστε να μην χρειάζεται να ζητάω βοήθεια συνέχεια από τον οδηγό, πώς να πηγαίνω στις αίθουσες, στη Γραμματεία, στην Πρυτανεία και αργότερα και στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Τα σημαντικότερα όμως προβλήματα, τα οποία με άγχωναν πολύ, ήταν η πρόσβασή μου στο εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό) και οι σημειώσεις κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Υπήρξαν πολλές φορές, ειδικά σε μαθήματα Αρχαίων Ελληνικών, που δεν είχα τη δυνατότητα να κρατώ σωστές σημειώσεις καθώς αρκετές από αυτές ήταν γραμμένες στον πίνακα.

3. Πως έλυσες το πρόβλημα που αντιμετώπισες με το υλικό των μαθημάτων;

Όσον αφορά τις σημειώσεις προσφέρθηκε μια συμφοιτήτρια μου, την οποία ευχαριστώ πολύ, να μου φωτοτυπεί κάθε βδομάδα τις σημειώσεις. Η μητέρα μου ανέλαβε, με πολύ προσωπικό χρόνο και κόπο, την μετατροπή των σημειώσεων σε ηλεκτρονική μορφή καθώς και την επιμέλεια των αρχείων που ανέβαζαν οι καθηγητές στην ηλεκτρονική πλατφόρμα για τα τρία πρώτα χρόνια των σπουδών μου. Μετά ανέλαβε εξ ολοκλήρου τη δουλειά αυτή, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου σε συνεργασία με την Μονάδα Προσβασιμότητας μαζί με την υποστήριξη του δικτύου εθελοντών, απαλλάσσοντας τους οικείους μου και βελτιώνοντας τους χρόνους παράδοσης των σημειώσεων.

4. Ποιον εξοπλισμό ή υπηρεσία της Μονάδας Προσβασιμότητας αξιοποίησες περισσότερο κατά την διάρκεια των σπουδών σου;

Από πλευράς εξοπλισμού και λογισμικών, χρησιμοποίησα πιο πολύ τον εκτυπωτή Braille και το πρόγραμμα Supernova, τα οποία με βοήθησαν στην ανάγνωση. Από τις υπηρεσίες καίρια για μένα υπήρξε η μετατροπή και επιμέλεια κειμένων σε συνεργασία με τις ομάδες εθελοντών που είχαν εκπαιδευτεί ειδικά για αυτό.

5. Τι πιστεύεις θα μπορούσε να βελτιωθεί ως προς τα θέματα προσβασιμότητας στο Πανεπιστήμιο Πατρών;

Πιστεύω ότι θα ήταν πολύ χρήσιμο να τοποθετηθούν οδηγοί όδευσης τυφλών, μακέτες και απτικοί χάρτες. Επίσης, οι καθηγητές θα πρέπει να παράγουν και να προσφέρουν προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό έτσι ώστε να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος για την μετατροπή του. Εξάλλου η διαδικασία αυτή είναι πολύ απλή, από τη στιγμή που υπάρχει η καθοδήγηση και σχετική εκπαίδευση από την Μονάδα Προσβασιμότητας.

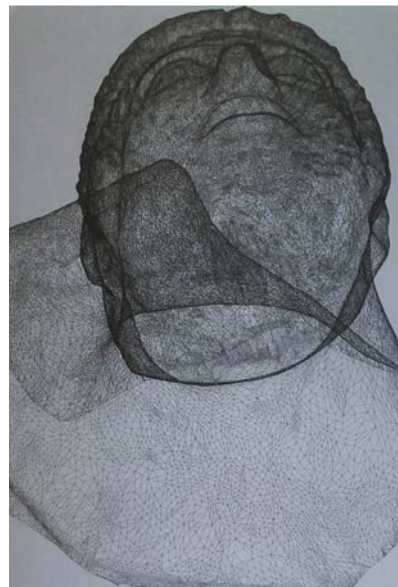
6. Πιστεύεις ότι θα ήταν εφικτή η ολοκλήρωση των σπουδών σου αν φοιτούσες 10 χρόνια πριν και με ποιον τρόπο;

Πιστεύω πως οι δυσκολίες που θα αντιμετώπιζα θα ήταν ακόμα περισσότερες. Καταρχάς πριν δέκα χρόνια δεν ήταν διαδεδομένος όλος αυτός ο τεχνολογικός εξοπλισμός και σίγουρα θα εξαρτιόμουν πολύ περισσότερο από την μητέρα μου, τους συμφοιτητές μου και τους καθηγητές μου. Είναι σημαντικό που τα Πανεπιστήμια πλέον ενημερώνονται, στελεχώνονται με Μονάδες Προσβασιμότητας, εξοπλίζονται κατάλληλα αλλά το κυριότερο, οι καθηγητές προσαρμόζονται στις ανάγκες των εντυπο-ανάπηρων φοιτητών.

7. Τι θα συμβούλευες ένα υποψήφιο εντυπο-ανάπηρο φοιτητή;

Να μην αφήσει κανέναν να του κόψει τα φτερά και να οπλιστεί με υπομονή κι επιμονή γιατί θα διανύσει έναν δύσκολο δρόμο. Βέβαια το πόσο δύσκολος θα είναι αυτός ο δρόμος εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως τη σχολή που θ' ακολουθήσει, την εμπειρία των καθηγητών απέναντι σε τέτοιες περιπτώσεις και κατά πόσο θα συνδράμει η εκάστοτε μονάδα προσβασιμότητας.

ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΜΕ ΤΙΣ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ

Ο Παναγιώτης Φερεντίνος είναι εικαστικός καλλιτέχνης, γεννημένος στην Πάτρα. Είναι υποψήφιος Διδάκτορας στις Καλές Τέχνες στο Winchester School of Art, University of Southampton. Η διδακτορική του έρευνα, βασιζόμενη στην εικαστική πρακτική (practice-based), αφορά στην καταγραφή και χαρτογράφηση του αστικού χώρου της Αθήνας στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, μέσα από καινοτόμες προσεγγίσεις: τρισδιάστατη (3D) σάρωση-εκτύπωση, χαρακτηριστική, εγκαταστάσεις, αναλογικές και ψηφιακές μεθόδους. Είναι κάτοχος Master in Fine Art (Fine Art Media) από την Slade School of Fine Art (UCL), Λονδίνο (2016) και πτυχιούχος Χαρακτικής (2011) και Ζωγραφικής (2007) από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας. Συμμετείχε στην 7η Διεθνή Μπιενάλε Χαρακτικής του Guanlan στην Κίνα (2019) και στην 2η Μπιενάλε Κύπρου, Μπιενάλε Λάρνακας 2021. Το 2016 βραβεύθηκε με το Βραβείο Χαρακτικής υψηλού κύρους The Anthony Dawson Print Prize 2015/2016 για αριστεία στο Printmaking, από την Slade Award Committee. Η δουλειά του έχει παρουσιαστεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε έξι ατομικές και περίπου σαράντα ομαδικές εκθέσεις. Παράλληλα, το 2011 έγινε η έκδοση της ποιητικής του συλλογής Αφέντης του "τόσο δα" από την Άνεμος εκδοτική. Με αφορμή τη συμμετοχή του με ένα δίπτυχο έργο στη δράση Οδότης του Τμήματος Διοίκησης Τουρισμού διατυπώνει τις σκέψεις του στην υπεύθυνη της δράσης, Μαρία Αργυροπούλου:

ταξίδι στον κήπο με τις αυταπάτες

Η ιδέα της αξιοποίησης παλαιών πινάκων από πανεπιστημιακές αίθουσες για τη δημιουργία εικαστικών έργων, με θέμα το «ταξίδι», λειτούργησε ως πρόκληση για εμένα τόσο σε πνευματικό, όσο και σε εικαστικό επίπεδο.

Καταρχάς, οι ίδιοι οι πίνακες κάνουν το δικό τους πέρασμα μέσα στον χρόνο. Ενσωμάτωναν ένα ταξίδι υλικότητας και πληροφορίας, καθώς και αντοχής, έως ότου να φθάσουν στα χέρια καλλιτεχνών για νέα, πλέον, χρήση. Ενδεχομένως να τοποθετήθηκαν σε αίθουσες πολύ πριν γεννηθώ. Άραγε, πόσες γραφές, πόσα χέρια και γραφικοί χαρακτήρες να αποτυπώθηκαν επάνω τους; Πόση γνώση να χαρακτήριζε εφήμερα στην επιφάνειά τους και έπειτα στη συνείδηση των τότε νεαρών φοιτητών; Από την κυρίαρχη θέση τους στα πανεπιστημιακά αμφιθέατρα και τα τόσα βλέμματα επάνω τους, βρέθηκαν στην αφάνεια, στη λήθη, ξεχασμένοι σε αποθήκες, με βέβαιο μέλλον το τέλος ή την ανακύκλωση. Το ταξίδι τους έδειχνε, φαινομενικά, να έχει τελειώσει. Ωστόσο, μέσω της δράσης του Τμήματος Διοίκησης Τουρισμού του Πανεπιστημίου Πατρών για τη Μόνιμη Συλλογή Οδύτης και την εικαστική έκθεση «Ταξίδι», οι πίνακες αυτοί ξεκίνησαν ένα νέο ταξίδι. Απέκτησαν νέα χρήση, νέα αποτυπώματα, νέα πληροφορία. Επέστρεψαν στον δικό τους τόπο ενεργά, στον πανεπιστημιακό χώρο, στους διαδρόμους του Τμήματος για να προσφέρουν νέα πληροφορία, γνώση και χρώματα· να διαδραματίσουν νέο ρόλο, σε ένα ταξίδι στην καθημερινότητα των τωρινών και μελλοντικών φοιτητών και των δασκάλων τους.

Όλες αυτές τις σκέψεις και προκλήσεις καλέστηκα να αντιμετωπίσω. Στη σκέψη και μόνο ότι αυτή η συλλογή θα παρέμενε *in situ* για χρόνια, ίσως και για δεκαετίες, στο νέο κτίριο του Τμήματος, η ευθύνη ενός εικαστικού θα αφορούσε στην περαιτέρω αξιοποίηση μιας επιφάνειας μέσα από ίχνη χρώματος, πινελιές και αποτυπώματα. Η πρότερη εμπειρία μου από το παλίμψηστο και πολυεπίπεδο τύπωμα στη χαρακτηριστική μου, η έννοια της ενσωμάτωσης ετερόκλητων στοιχείων στη σύνθεση, μέσω του κολάζ, θα διαδραμάτιζαν κι εδώ τον ρόλο τους στο πώς διαχειρίστηκα εν τέλει τις μεγάλες επιφάνειες δύο πινάκων (δίπτυχο). Προέκυψε ένα νέο σκηνικό, το οποίο θα ξετυλιγόταν μπροστά στον θεατή. Αυτή η μεγάλη επιφάνεια θα αντανakλούσε και τις δικές μου προσλαμβάνουσες επιτοιχίων, όσον αφορά στην εικόνα του αστικού χώρου πόλης. Η οικειοποίηση του δημόσιου χώρου και ο πλουραλισμός ίχνους και γραφών σε αυτόν αποτέλεσε για χρόνια αντικείμενο μελέτης μου και επηρέασε σημαντικά το εικαστικό μου έργο. Αποτέλεσε, επίσης, το θέμα της διδακτορικής μου διατριβής, ως το «δέρμα της πόλης» της Αθήνας, σε ένα διδακτορικό βασιζόμενο στην εικαστική πρακτική (practice-based PhD), στο Winchester School of Art, Universe of Southampton (2018-2022).

Το δικό μου προσφερόμενο «ταξίδι» θα ήταν ένα ταξίδι σε έναν κήπο. Σε έναν εικονικό, μη πραγματικό κήπο, εξ ου και ο τίτλος «ταξίδι στον κήπο με τις αυταπάτες». Ένα δάνειο, ουσιαστικά, από την τίτλο του βιβλίου Ο κήπος με τις αυταπάτες του Οδυσσέα Ελύτη. Σε αυτόν τον εικονικό κήπο, λουλούδια, δέντρα και ζώα συνυπάρχουν μέσα από τα αλλόκοτα μεγέθη τους και τα χρώματά τους. Μια πεταλούδα μεγαλύτερη από έναν ελέφαντα, ένα γαλάζιο λούτρινο αρκουδάκι με μια πολύχρωμη καμηλοπάρδαλη. Η εκτεταμένη επιφάνεια, τα φαρδιά πινέλα και οι μεγάλες ποσότητες χρωμάτων θα με οδηγούσαν σε χειρονομιακές πινελιές καθαρών χρωμάτων, με μια διάθεση εξπρεσιονιστική, όπου τα υποκείμενα υποδηλώνονται αφαιρετικά, με μη παραστατικά χρώματα, ώστε να τα αναπαραστήσουν. Ένα κυριολεκτικό ταξίδι αυταπάτης.

Επιστρέφω και πάλι στη σημασία της αξιοποίησης του μαυροπίνακα, την ανάσυρσή του σαν ένα αρχαίο σπάρραγμα του παρελθόντος, το οποίο καλείται να ζήσει μέσα από μια νέα χρήση. Θυμάμαι ένα ποίημα που έγραψα προ δεκαετίας για την αυταπάτη. Σ' αυτό το ποίημα συναντώ στοιχεία που θα μπορούσαν να προσωποποιούν τον πίνακα. Την αυταπάτη, «μια ζωή... από γινάτι», τα χρώματα «τα μπλε, τα μαύρα, τα μαβιά», «δώσε κλωτσιά και ζήσε... ζήσε από γινάτι». Μια δεύτερη ευκαιρία.

αστικές γραφές

Η Μέλπω Κώμου έχει σπουδάσει Ιστορία της Διατροφής και εργάζεται στους «Δρόμους Κρασιού», σε αμπελώνες της Κάτω Ιταλίας.

Το καρναβάλι είναι συνδεδεμένο με το κρασί και το κρασί με τον Διόνυσο, τον θεό της διασκέδασης. Στην αρχαιότητα, ο Διόνυσος και η συνοδεία του (Σάτυροι και Σίληνοι), φόραγαν μάσκες, χόρευαν και έπιναν, σκορπώντας, με θόρυβο, το γέλιο και το κέφι. Μέσα από αυτές τις τελετές, ξεπήδησε η κωμωδία αλλά και το καρναβάλι. Στον Μεσαίωνα, το καρναβάλι, ως λαϊκό δρώμενο που αποκαθλώνει την κοσμική και θρησκευτική εξουσία, συνδέεται οργανικά με το κρασί και την ευωχία αλλά και με την ευφρόσυνη πλευρά της ζωής. Ας θυμηθούμε τον πρόλογο από τον προκλητικό Γαργαντούα του Ραμπελαί :

«Η μυρουδιά του κρασιού, ω! πόσο πιο ορεκτική, γελαζόμενη, τραβηχτική είναι, πιο επουράνια και γλυκιά από τη λαδίλα! Κι άλλο τόσο θα το είχα δόξα και τιμή μου να λεγόταν για την αφεντιά μου πως σε κρασί ξόδεψα περισσότερα παρά σε λάδι, όπως έκανε ο Δημοσθένης, που γι' αυτόν λεγόταν πως ξόδευε περισσότερο για λάδι παρά για κρασί. Για μένα δεν είναι άλλο από δόξα και τιμή να λέει ο κόσμος και να διαλαλεί πως είμαι μάγκας καλός και φιλαράκος φίλος, και ως εκ τούτου καλόδεχτος σε όλες τις καλές παρέες από Πανταγκρυελιστές, ενώ κάποιος γκρινιάρης κατηγόρησε το Δημοσθένη πως οι Λόγοι του έzechαν σαν την πατσαβούρα ενός βρομιάρη και λιγδής λαδά».

Ο Ραμπελαί ήταν υπερβολικός. Σήμερα ξέρουμε – μάς το έμαθε ο μέγας ιστορικός Φερνάν Μπροντέλ – πως όλος ο μεσογειακός κόσμος φτιάχτηκε με αυτά τα τρία υλικά: το σιτάρι, το λάδι και το κρασί. Και όταν λέμε φτιάχτηκε, δεν αναφερόμαστε μόνο στη γεωργία αλλά στην ίδια τη μεσογειακή κουλτούρα. Τα τελευταία χρόνια, μάλιστα, μια νέα εναλλακτική μορφή τουρισμού έκανε δυναμικά την εμφάνισή της στο χώρο της Μεσογείου: ο οινοτουρισμός. Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, ο οινοτουρισμός ξεκίνησε από τη νότιο Γαλλία και την Ισπανία, ενώ στις μέρες μας, σχεδόν σε όλες τις χώρες της Μεσογείου, συναντά κανείς πλέον τους περίφημους «δρόμους κρασιού», σε όλο το εύρος και την ποικιλία τους: τη συγκομιδή των σταφυλιών, την ξενάγηση στα εργαστήρια οινοποίησης, την αποθήκευση στις δεξαμενές και στα βαρέλια, τη γευσίγνωσία, την αγορά μπουκαλιών, και – γιατί όχι – τη διαμονή των επισκεπτών στους μικρούς ξενώνες, που διαθέτουν ορισμένα οινοποιεία. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο «πακέτο διακοπών», που εμπεριέχει τη γνωριμία με τον τόπο και την ιστορία του, μαζί με τις απολαύσεις που χαρίζει η οινοφιλική συλλογικότητα.

Στην Πάτρα, μάλιστα, σε μια πόλη που φημίζεται κατεξοχήν για την ιστορία αλλά και για την παραγωγή του κρασιού, το καλοκαίρι του 2022, διεξήχθη από την «ΑΧΑΪΑ-Αναπτυξιακή Α. Ε.» ένα πολύ ενδιαφέρον workshop, με τίτλο «Οινοτουρισμός: Η επόμενη Μέρα». Όσοι και όσες παρευρεθήκαμε στις εγκαταστάσεις της Achaia Clauss για να παρακολουθήσουμε τη «συνάντηση – εργασίας» μάθαμε πολλά και σημαντικά πράγματα για τον τρόπο που ο οινοτουρισμός μπορεί να εξελιχθεί σε πραγματικό κόμβο διασύνδεσης ανάμεσα στον τουρισμό και την οικονομία, τον πρωτογενή γεωργικό τομέα και τη μεταποίηση, την παράδοση και την επιστήμη. Θα λέγαμε, δηλαδή, πως ο οινοτουρισμός είναι μια μορφή πολιτισμικής παρέμβασης, που μπορεί να εμφα-

νίζεται με «οριζόντια» δομή μέσα σε μια τοπική κοινωνία: τουριστικά πρακτορεία, φιλοξενία που απευθύνεται κλιμακωτά σε όλα τα εισοδήματα, εστίαση, περιήγηση, συμμετοχική παρατήρηση, γνώση της παράδοσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς, εκπαιδευτικές δράσεις και «πρακτικές ασκήσεις», νέες «αποκεντρωμένες» θέσεις εργασίας, σε όλη αυτή την «αλυσίδα».

Μπορούμε, λοιπόν, να σκεφτούμε «αλλιώς» για τα κρασιά μας; Μπορούμε να κάνουμε τα κρασιά μας «αλλιώς»; Σκέφτομαι πως εκτός από την εκλεκτή και θρυλική «Μαυροδάφνη» της Achaia Clauss, το πατρινό καρναβάλι προσφέρει μια εξαιρετική ευκαιρία για την οργάνωση οινοτουριστικών δράσεων. Τα περισσότερα οινοποιεία της Πάτρας, άλλωστε, απέχουν γύρω στα 15 λεπτά από το κέντρο της πόλης, ενώ ακόμη και η διαδρομή στο Αίγιο, μια περιοχή με εξαιρετικά οινοποιεία, δεν ξεπερνά πλέον τη μισή ώρα. Μέσα στη καρναβαλική διάθεση των ημερών, ακόμη και το Πανεπιστήμιο θα μπορούσε δείξει το δικό του εκπαιδευτικό ενδιαφέρον: μια συζήτηση περί Οινολογίας, διοργανωμένη από το Τμήμα Χημείας, ένα σεμινάριο για την ιστορία του κρασιού από το Τμήμα Ιστορίας, μια ανθολογία λογοτεχνίας για το κρασί από το Τμήμα Φιλολογίας, και –γιατί όχι– ένα ξέφρενο πάρτυ με θέμα «Μποτίλιες»! Ας μην παραγνωρίζουμε το ρόλο του κρασιού στην πανεπιστημιακή κοινωνικότητα, ειδικά για τους νέους. Το κρασί «δένει» τις παρέες και τις φιλίες, ακόμα και όταν αυτές χάνονται, ακόμα και όταν τα τραγούδια σμίγουν με τα δάκρυα, ακόμα και όταν τα κρασιά γίνονται «αλλιώς». Μας το θυμίζει ο Καρυωτάκης με τη δύναμη του στίχου του:

«...Θα πάω προς την ταβέρνα, το σαμιώτικο
που επίναμε για να ξαναζητήσω.
Θα λείπεις, το κρασί τους θά'ναι αλλιώςτικο,
όμως εγώ θα πιω και θα μεθύσω...»

Σε παλιό συμφοιτητή

Η Ελένη Αλεξίου γεννήθηκε στα Τρίκαλα (1980). Σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Πατρών, κλασική κιθάρα και Master of Arts in Education στο University of Bath της Αγγλίας. Έχει εργαστεί ως φιλόλογος στα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, στο Lifelong Centre του University of Bath, στη Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών και σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ως μουσικός δίδαξε κλασική κιθάρα σε Μουσικά Σχολεία και μουσική προπαιδεία σε ιδιωτική δομή προσχολικής αγωγής. Το 2021 διορίστηκε ως καθηγήτρια κλασικής κιθάρας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Υπήρξε ραδιοφωνική παραγωγός στην εκπαιδευτική-ψυχαγωγική εκπομπή για παιδιά «Η Ώρα του Παιδιού». Έχει συνεργαστεί με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Τρικάλων ως εθελόντρια-εμφυψώτρια δράσεων φιλαναγνωσίας του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος.

Στον χώρο της ποίησης έχει πια μια διακριτή και αξιόλογη διαδρομή, καθώς φέτος εκδόθηκε η τρίτη της ποιητική συλλογή μετά Το Φλας (λογέιον, 2009) και Ποιήματα που γράψαμε μαζί (Μελάνι, 2015), με τίτλο επτά ανάσες πριν (Σαιξπηρικό, 2022).

Το περιοδικό της ζήτησε ένα κείμενο που να συνδέει το παρόν της με την Πάτρα των φοιτητικών της χρόνων.

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

ΕΛΕΝΗ ΑΛΕΞΙΟΥ

Λένε ότι κουβαλούμε μέσα μας τόπους και ανθρώπους. Λένε ότι επιστρέφουμε στα μέρη που αγαπήσαμε, στις αγκαλιές. Λένε ότι στα όνειρά μας ξαναζούμε αυτό που νοσταλγούμε. Λένε ότι μια νοητή γραμμή συνδέει το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον· ότι ένα αόρατο νήμα ενώνει τη μοίρα των ανθρώπων. Λέω ότι έτσι είναι, ότι είμαστε κύκλοι ομόκεντροι. Ζούμε ο ένας μέσα στον άλλο, εγκιβωτισμένες αφηγήσεις στο μεγάλο μυθιστόρημα του Χρόνου.

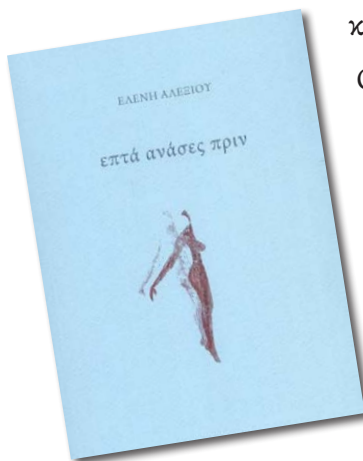
Ένας τέτοιος κύκλος άνοιξε στα δεκαοκτώ μου, όταν πρωτοήρθα φοιτήτρια στην Πάτρα. Ο Σεπτέμβριος του 1998 με σύστησε στην Αχαϊκή πρωτεύουσα κι έκτοτε η πόλη συνομιλεί μαζί μου με ποικίλους τρόπους.

Η εγγραφή μου στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, στο Τμήμα Φιλολογίας, ήταν η αφετηρία ενός ταξιδιού για το οποίο είχα προετοιμαστεί συνειδητά στα μαθητικά μου χρόνια από αγάπη για τη Γλώσσα και τη Λογοτεχνία. Από τις πρώτες κιόλας τάξεις του Δημοτικού, αυτά τα δύο πεδία γνώσης ταίριαζαν ανεμπόδιστα στην ιδιοσυγκρασία μου. Από «αγαπημένα μαθήματα» μετουσιώθηκαν νωρίς σε τόπους προσωπικής αναζήτησης και πλήρωσης.

Ο σπόρος που φυτεύτηκε στα σχολικά θρανία κάρπισε στα έδρανα της Πανεπιστημιούπολης του Ρίου. Ένας κορμός υποχρεωτικών μαθημάτων διανθισμένος με μαθήματα επιλογής βάθυναν και πλάτυναν τη σπουδή μου στο αντικείμενο-φαινόμενο Λόγος. Το ενδιαφέρον μου μοιράστηκε ισόποσα στους προσφερόμενους προς μελέτη τομείς: Γλωσσολογία, Κλασική Φιλολογία, Νεοελληνικές Σπουδές. Αργότερα, στην ποιητική συλλογή μου επτά ανάσες πριν (2022) θα έγραφα:

αλς> αλάτι> θάλασσα
γλώσσα αρχαίο νερό

για να παραλληλίσω το μακραίωνα του νερού με το συνεχές της γλώσσας.

Η Πάτρα υπήρξε γενναιόδωρη. Γνώση, φιλίες, εκδρομές, καρναβάλι, θάλασσα, καλοκαιρία δημιούργησαν την κοίτη για να ρεύσει το ποτάμι της έμπνευσης και της δημιουργίας. Οι εμπειρίες της φοιτητικής ζωής μπόλιασαν τα γραπτά μου. Έτσι δημιουργήθηκε ένα σώμα κειμένων, αυτό που ως φοιτήτρια ακόμη θα εμπιστευόμουν στην εμπειρία και την οξυδέρκεια της καθηγήτριάς μου, Κατερίνας Κωστίου. Η καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και κριτικός ήταν ενθαρρυντική. Διαφωτιστική και η συμβουλή της να διαβάσω ποίηση, να διαβάσω πολύ. Δεν ξέρω αν τήρησα τη νουθεσία της. Μετά από τρία βιβλία ποίησης και συμμετοχές σε έντυπες και ηλεκτρονικές ανθολογίες, συνεχίζω να αισθάνομαι ότι γράφω... αδιάβαστη.

Από τα ποιήματα εκείνα που είτε γράφτηκαν στην Πάτρα, είτε αναφέρονται σε αυτή, ως χώρο δράσης, ξεχωρίζω τα: «Το Καρναβάλι της Χαράς», «Vegerra», «Τοπίο β'», τα οποία συμπεριλαμβάνονται στην πρώτη ποιητική μου συλλογή, το φλας (2009).

«Το Καρναβάλι της Χαράς»

Αρλεκίνοι και παλιάτσοι
Διόνυσοι φρικτοί,
παροξυσμένοι.
Θα ντυθώ κι εγώ χαρούμενη.

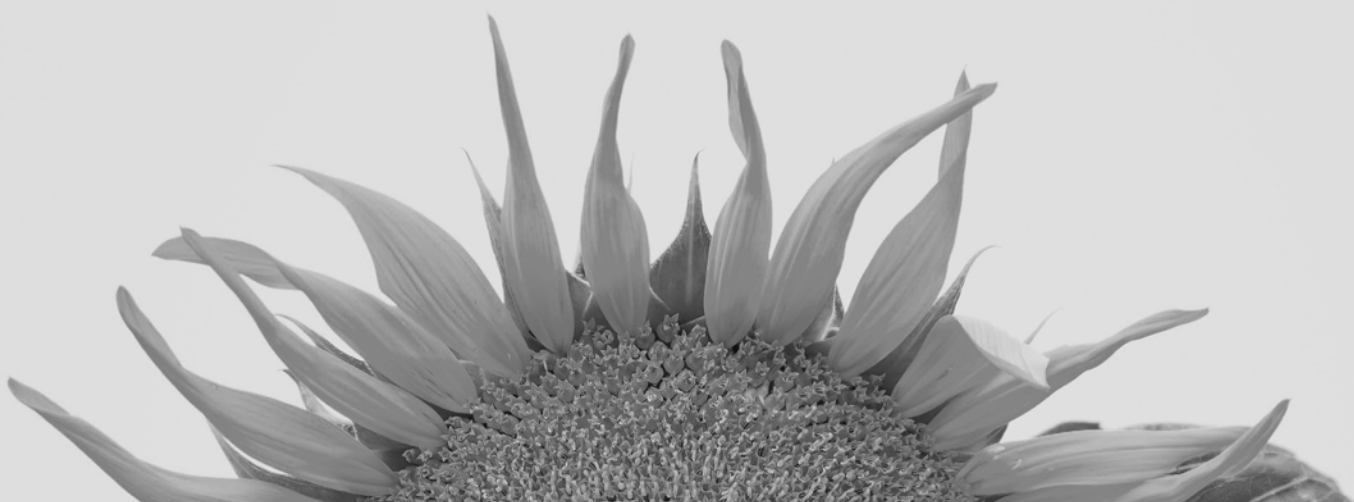
Μες στο μπουλούκι των αγρίων
θα γίνω μία σερπαντίνα
να ξετυλίγω μ' αγωνία
το αγκυλωμένο χέρι μου.

Οι ορδές των μασκαράδων
θα περνούν λαχανιασμένες.
Τα στόματά τους ανοιχτά,
στεγνά και πεινασμένα
θα ψελλίζουν εγαστρίμυθα
«μαζί, χαρά, αγάπη».

Και πάνω σε αλογόσυρτο
φλογοσκορπίζουν άρμα
η μοναξιά
θα ξεγελά τους μεθυσμένους
ντυμένη Έρωτας.

Τα τέσσερα χρόνια σπουδών στη Φιλολογία διανθίστηκαν με δραστηριότητες συναφείς με τα λογοτεχνικά ενδιαφέροντά μου. Είχα την ευκαιρία να συμμετέχω σε δύο διαγωνισμούς λογοτεχνίας που προκήρυξαν οι εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών με πρωτεργάτη τον ποιητή Σωκράτη Σκαρτσή. Μάλιστα στον δεύτερο διαγωνισμό του 2000 απέσπασα το τρίτο βραβείο διηγήματος. Ωστόσο, η χαρά μου ήταν μεγαλύτερη, όταν τα κείμενα των συμμετεχόντων φοιτητών και φοιτητριών εκδόθηκαν σε ανθολογίες και παρουσιάστηκαν στο βιβλιόφιλο κοινό της Πάτρας (Τα φύλλα και οι καρποί, Η Ζωή μας γυμνή σαν αντικείμενο, 2000). Σε αυτές δημοσιεύθηκαν οι «Παραινέσεις», ποίημα γραμμένο στην ηλικία των 18 χρόνων:

«Παραινέσεις»

Και συ της νιότης μου
— πώς να σε πω; —
ορμητικό ποτάμι
μη βιάζεσαι να ξοδευτείς,
μη θέλεις να στερέψεις.
Μπρος σου τα χρόνια ασήκωτα
κατρακυλούν σα βράχια.

Και συ στο νου μου
που γυρνάς,
ακοίμητο αγρίμι
μην κάνεις πως κουράζεσαι,
μη θέλεις να ημερέψεις.
Κοίτα, οι έργοις της ζωής
σε κυνηγούν σα δίχτυα.

Και συ στο στήθος μου,
και πώς θα βγεις
πουλί του παραδείσου
μη σταματάς να κελαηδείς,
μην κλείνεις τα φτερά σου.
Ψάξε βαθιά για να κρυφτείς.
Χτυπούν
οι άνθρωποι
σα σφαίρες.

Το πτυχίο Φιλολογίας και οι συστατικές επιστολές των καθηγητών του Πανεπιστημίου Πατρών ήταν το κλειδί για τις μεταπτυχιακές σπουδές μου στο εξωτερικό. Είχα ήδη παρακολουθήσει το διεθνές συνέδριο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση-Τα ελληνικά ως ξένη γλώσσα» που διοργάνωνε το Πανεπιστήμιο Πατρών. Ο προβληματισμός σε θέματα Διαπολιτισμικότητας, που πυροδοτήθηκε τότε, σε συνδυασμό με τις προσωπικές ανησυχίες και τα ενδιαφέροντά μου στον χώρο της εκπαίδευσης, συνετέλεσαν ώστε να επιλέξω ως χώρο μελέτης κι έρευνας την προώθηση της Διαπολιτισμικής Συνείδησης. Μετά το πέρας των μεταπτυχιακών σπουδών θα συμμετείχα στο ίδιο συνέδριο ως εισηγήτρια.

Τα χρόνια κύλησαν ασήκωτα σα βράχια, όπως προμήνυε το ποίημα, ασήκωτα και συνάμα όμορφα. Έφεραν μαζί τους τη δημιουργία οικογένειας, την επαγγελματική σταδιοδρομία, τα ποιήματά μου που έγιναν βιβλία και τα άλλα που περιμένουν στο αρχείο υπομονετικά. Το 2021, μετά από 20 χρόνια απουσίας από την πόλη, η Πάτρα με ξανακάλεσε κοντά της. Η συμμετοχή μου στο 4^ο Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης Πάτρας, που διοργάνωσε το φιλόξενο culturebook.gr και το Γραφείον Ποίησης, μου έδωσε την ευκαιρία να επανασυνδεθώ με την αγαπημένη των φοιτητικών μου χρόνων. Και λίγους μήνες αργότερα, με αφορμή την έκδοση της τρίτης ποιητικής συλλογής, είχα την τιμή και τη χαρά να συνομιλήσω με τη φίλτατη Μελιώ Κατσιφάρα στο UP FM-University of Patras Radio.

«Με έναν γαλάζιο ουρανό και μια αφροψάλτρα/ ασημοθάλασσα δροσάτη έχω μεθύσει... Και τραγουδάω τα γλυκά μου εκείνα χρόνια/ που τα κυνήγαγα γελαστός στα Ψηλαλώνια», έγραφε το 1938 για την Πάτρα ο Λεωνίδας Πολυδεύκης. Κι αναρωτιέμαι: τελειώνει άραγε η νεότητα; Ή μήπως βρισκόμαστε σε μια διαρκή διαδικασία μεταμόρφωσης, πάντα νεότεροι από τον μεγαλύτερο εαυτό μας; Μήπως, σαν τον ποιητή, κυνηγάμε κι εμείς τα γλυκά χρόνια της νιότης εκεί όπου τα έζησε καθένας; Μήπως ό,τι ζήσαμε συνομιλεί μαζί μας και μας καθορίζει άλλοτε συνειδητά, άλλοτε ασυνειδητά; Όποιες κι αν είναι οι απαντήσεις, στην περίπτωση της Πάτρας, ο μεταξύ μας διάλογος δεν έχει ολοκληρωθεί. Έχω την αίσθηση ότι ακόμη συνεχίζεται και τα σημαντικότερα ίσως δεν έχουν ακόμη ειπωθεί.

φολιτητικές (προ)τάσεις

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΔΙΑΔΗΛΩΝΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΟΥΣ;
Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

BENETIA ΣΧΟΙΝΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το τελευταίο διάστημα το νέο Προεδρικό Διάταγμα το οποίο ήρθε για να εξισώσει τα πτυχία των ηθοποιών με αυτά των απολυτηρίων Λυκείου έχει δημιουργήσει έντονες συζητήσεις για το πώς τελικά το ελληνικό κράτος αντιμετωπίζει τον πολιτισμό. Η απόφαση αυτή έχει δημιουργήσει έντονες αντιδράσεις στους ηθοποιούς. Μέσα σε αυτές τις αντιδράσεις υπήρχαν και κάποιες δυσάρεστες τοποθετήσεις ορισμένων ηθοποιών ως προς τους θεατρολόγους. Ωστόσο, το ζήτημα είναι αρκετά περίπλοκο και θα προσπαθήσω να εκφράσω με σαφήνεια τη σημασία και τη ρίζα του προβλήματος.

Το συγκεκριμένο διάταγμα αφορά το νέο προσοντολόγιο – κλαδολόγιο που θα ρυθμίσει τα προσόντα διορισμού για ΠΕ Θεατρικών Σπουδών (ειδικότητα ΠΕ Θεατρικών Σπουδών) και ΔΕ Καλλιτεχνικών Επαγγελματιών (ειδικότητα ΔΕ Ηθοποιών ή ΔΕ Θεάτρου) για τις νέες λίστες αναπληρωτών που θα προκηρυχθούν εντός της χρονιάς. Με την έκδοση της προκήρυξης θα ζητήσουν από νέους πτυχιούχους να δηλώσουν συμμετοχή ή από παλαιότερους να ενημερώσουν τα δικαιολογητικά τους και τα πτυχία τους. Το μάθημα της θεατρικής αγωγής πλέον είναι διαθέσιμο μόνο για τις πρώτες τάξεις του δημοτικού και στα καλλιτεχνικά σχολεία της χώρας. Δυστυχώς, το κράτος δεν θεωρεί ότι η τέχνη είναι απαραίτητη για την εκπαίδευση των παιδιών και των εφήβων. Ωστόσο, σχεδόν πάντα για τις θέσεις αυτές (στα γενικά σχολεία) έχουν προτεραιότητα οι θεατρολόγοι και όχι

οι ηθοποιοί καθώς ο θεατρολόγος υπηρετεί μια επιστήμη που εξετάζει το φαινόμενο του θεάτρου, κυρίως θεωρητικά. Ό,τι πρακτικό γνωρίζει ο θεατρολόγος το γνωρίζει είτε μέσα από τη θεατρική αγωγή που διδάσκεται στους φοιτητές των τμημάτων μέσω της παρακολούθησης παιδαγωγικών μαθημάτων είτε μέσα από σεμινάρια υποκριτικής και σκηνοθεσίας, τα οποία, ωστόσο, δεν προσφέρουν την απαραίτητη κατάρτιση για να θεωρηθεί ο θεατρολόγος εκπαιδευόμενος ηθοποιός ή σκηνοθέτης. Αντιθέτως, οι ηθοποιοί υπηρετούν μια τέχνη, η οποία ανήκει στο αντικείμενο που εξετάζει η επιστήμη της θεατρολογίας, αλλά τις περισσότερες φορές δεν έχουν τα εφόδια ενός εκπαιδευτικού. Και για να μην παρεξηγηθούν τα όσα ειπώθηκαν παραπάνω, δεν θεωρείται ο θεατρολόγος ανώτερος από έναν ηθοποιό. Πρόκειται για ανόμοια σύγκριση καθώς δεν υπάρχει καμία ομοιότητα ως προς τις γνώσεις και τους στόχους των δύο κλάδων.

Το ερώτημα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι το εξής: Γιατί οι ηθοποιοί έχουν τόσο τεράστιο πρόβλημα όσον αφορά την αναγνώριση του πτυχίου τους; Χρονικά, η ρίζα του προβλήματος εντοπίζεται το 1981, όταν στη χώρα μας καταργείται η άδεια εξάσκησης επαγγέλματος για τους ηθοποιούς. Η συγκεκριμένη απόφαση δημιούργησε τεράστιο πρόβλημα στο επάγγελμα των ηθοποιών. Στην ουσία πρόκειται για αναίρεση της επαγγελματικής τους ιδιότητας· ο ηθοποιός έχασε τα επαγγελματικά του δικαιώματα, στην πορεία άρχισε να δουλεύει για πάρα πολύ λίγα χρήματα, σε ακατάλληλο περιβάλλον και χωρίς εργασιακούς νόμους που να τον καλύπτουν (από την στιγμή που δεν είχε ενεργό συνδικαλισμό). Το πρόβλημα άρχισε να διογκώνεται με τη δημιουργία ιδιωτικών σχολών που υπάρχουν στη χώρα μας, οι οποίες λειτουργούν με ακατάλληλες προδιαγραφές, κάτι το οποίο ως αποτέλεσμα έχει να μην είναι επαρκείς για τη τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οπότε αυτό που γίνεται το τελευταίο διάστημα δεν είναι τίποτα άλλο από την κορυφή ενός παγόβουνου. Οι σχολές δεν θεωρούνται ισάξιες με άλλα ιδιωτικά ή δημόσια εκπαιδευτήρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ο επαγγελματικός χώρος δεν προσφέρει τις κατάλληλες συνθήκες και έτσι ένας ηθοποιός μπορεί να χάσει έναν ρόλο στο θέατρο, στην τηλεόραση ή στον κινηματογράφο από κάποιον που δεν διαθέτει τα προσόντα και την εκπαιδευτική κατάρτιση ενός ηθοποιού. Και όχι, οι καλλιτέχνες δεν είναι άτομα που απλά κάνουν το χόμπι τους για να διασκεδάσουν όλους εμάς, πρόκειται για εργαζόμενους που προσπαθούν να επιβιώσουν.

Δυστυχώς, οι κρατικοί θεσμοί δεν προστατεύουν τους καλλιτέχνες –κάτι το οποίο έγινε αντιληπτό την περίοδο της πανδημίας– και αντί να είμαστε ενωμένοι και να προστατεύουμε τον συνάνθρωπό μας προέκυψε μια άτυπη σύγκρουση ή, ακόμη χειρότερα, αδιαφορία προς το πρόβλημα. Ως θεατρολόγος ούτε θυμώνω για όσα γράφονται για την επιστήμη που προσπαθώ να υπηρετήσω (αν και το τελευταίο διάστημα φαντάζει απλά αδύνατον), ούτε αδιαφορώ για την όλη κατάσταση. Ας μην ξεχνάμε ότι οι ανθρωπιστικές επιστήμες είναι οι κατεξοχήν υποχρηματοδοτούμενες στα ελληνικά πανεπιστήμια, καθώς τα πτυχία αυτών των σχολών θεωρούνται για αρκετούς συμπολίτες μας μας πτυχία που προσφέρουν τη μικρότερη επαγγελματική προοπτική. Οπότε, θα ήταν καλύτερο να συνειδητοποιήσουμε τη σημασία του προβλήματος και να πολεμήσουμε ενωμένοι παρά να ζητάμε μια πρόσκαιρη και επιφανειακή λύση.

γράμματα τέχνες επιστήμες

BIBΛΙΟ

«ΓΥΜΝΑΖΟΝΤΑΣ» ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ

BIBΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ *BRAINFIT*. ΓΥΜΝΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ANDERS HANSEN

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΤΡΑΚΑ

ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

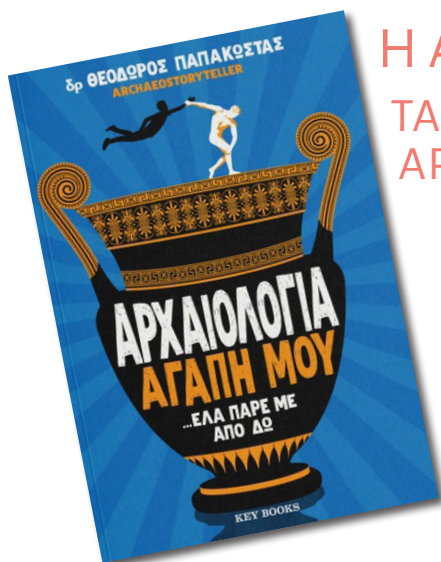
Θέλετε να είστε πιο ανθεκτικοί στο άγχος, να αισθάνεστε καλύτερα, να βελτιώσετε τη μνήμη σας και να γίνετε πιο δημιουργικοί και έξυπνοι; Τότε, το βιβλίο του Σουηδού ψυχιάτρου Anders Hansen, το οποίο μόλις τον περασμένο Δεκέμβρη μεταφράστηκε στα ελληνικά από τις εκδόσεις Πατάκη, είναι η κατάλληλη επιλογή για εσάς.

Ένα από τα σημεία που τονίζονται στο βιβλίο είναι ότι η γυμναστική σε τακτική βάση λειτουργεί ως η καλύτερη δυνατή άσκηση για τον εγκέφαλο, καλύτερη και από το sudoku, τα σταυρόλεξα και όλα τα πιθανά συμπληρώματα μαζί. Με άλλα λόγια, επισημαίνεται ότι η θετική επίδραση της σωματικής άσκησης στις γνωστικές λειτουργίες του ανθρώπου είναι τουλάχιστον εντυπωσιακή. Ο συγγραφέας μάς υπενθυμίζει ότι ο εγκέφαλος είναι εξαιρετικά μεταβλητός. Νέα εγκεφαλικά κύτταρα σχηματίζονται συνεχώς και νέες συνδέσεις δημιουργούνται και χάνονται. Επισημαίνεται ακόμη πως ό,τι κάνετε, ακόμα και καθετί που σκέφτεστε, αλλάζει έστω και λίγο τον εγκέφαλο. Το ίδιο συμβαίνει και με την άσκηση και την προπόνηση σε πολύ υψηλό βαθμό. Όταν κινείστε, όχι μόνο αισθάνεστε καλύτερα, αλλά επηρεάζεται ταυτόχρονα και η συγκέντρωση, η μνήμη, η διάθεση, ο ύπνος, η δημιουργικότητα, η ανοχή στο στρες και κατ'επέκταση η προσωπικότητα και η νοημοσύνη σας.

Επιπρόσθετα, μέσα από την ανάγνωση του βιβλίου μαθαίνουμε, χάρη στον αριστοτεχνικό τρόπο παρουσίασης του συγγραφέα, ποιοι είναι μηχανισμοί στον εγκέφαλό μας, οι οποίοι 'μεταμορφώνουν' το περπάτημα ή το τρέξιμο σε τίποτα λιγότερο από μια νοητική «αναβάθμιση».

Καταληκτικά, προτείνω το βιβλίο αυτό καθώς ο συγγραφέας μ'έναν ιδιαίτερα εμπνευσμένο και κυρίως απόλυτα κατανοητό τρόπο μας ξεναγεί στον κόσμο του εγκεφάλου, παρουσιάζοντας τις πιο πρόσφατες ανακαλύψεις για την υγεία, το κέντρο της ύπαρξής μας.

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ «ΑΛΛΙΩΣ»:

ΤΑ ΕΥΦΑΝΤΑΣΤΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

BENETIA ΣΧΟΙΝΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

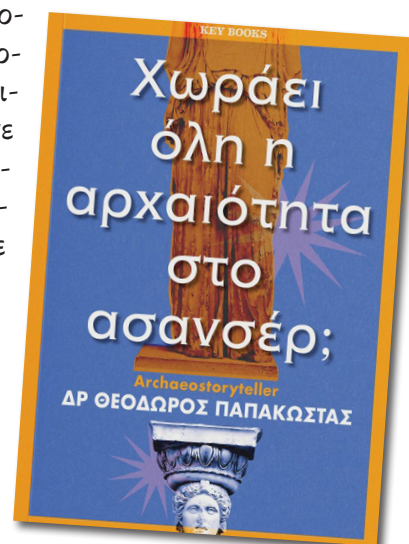
Μπορεί το ταξίδι στην αρχαία Ελλάδα, τον μύθο και την ιστορία να είναι διασκεδαστικό για το ευρύ κοινό; Και βέβαια μπορεί! Τρανή απόδειξη τα δύο ευφάνταστα βιβλία του αρχαιολόγου, Δρ. Θεόδωρου Παπακώστα: *Χωράει όλη η αρχαιότητα στο ασανσέρ*; και *Αρχαιολογία αγάπη μου... έλα πάρε με από δω* (εκδ. Key Books) τα οποία συνδυάζουν τη γνώση και τη διασκέδαση με τέλεια αναλογία. Το χιούμορ και η ευρηματικότητα του συγγραφέα θα κερδίσει και τον πιο απαιτητικό αναγνώστη προσφέροντας παράλληλα γνώσεις με έναν μοναδικό τρόπο.

Ο δημοφιλής podcaster, ο αρχαιολόγος Θεόδωρος Παπακώστας (aka Archaeostoryteller) στο πρώτο του βιβλίο *Χωράει όλη η αρχαιότητα στο ασανσέρ*; (2021) επιχειρεί να δώσει απαντήσεις στις πιο κοινές ερωτήσεις για την επιστήμη της Αρχαιολογίας. Δύο άγνωστοι συναντιούνται σε ένα ασανσέρ, το οποίο σταματά μεταξύ ορόφων. Ο ένας είναι αρχαιολόγος, ο άλλος όχι. Με αφορμή την ερώτηση «με τι ασχολείσαι» ξεκινάει ένας συναρπαστικός διάλογος και ένα ταξίδι στον χώρο και στον χρόνο. Το βιβλίο παρουσιάζει ολόκληρη την ελληνική αρχαιότητα, από τη βαθιά προϊστορία μέχρι το τέλος της.

Ο συγγραφέας εξηγεί στο σημείωμα του ότι «η αφήγηση ακολουθεί τη χρονολογική σειρά των εποχών της αρχαιότητας, ενώ παρεμβάλλονται απαντήσεις στις δημοφιλέστερες κοινές ερωτήσεις για την επιστήμη της αρχαιολογίας τις οποίες συγκέντρωσα συζητώντας με τους ανθρώπους που παρακολουθούν τον Archaeostoryteller στα κοινωνικά δίκτυα. Ο διαχωρισμός των χρονικών περιόδων της αρχαιότητας μπορεί να παρουσιάσει μεγάλη ποικιλία. Εδώ επιλέχθηκαν οι συμβατικά αποδεκτές περίοδοι, οι οποίες παρουσιάζονται σε 12 κεφάλαια. Όσοι και οι θεοί εξάλλου! Το βιβλίο ρωτάει αν χωράει όλη η αρχαιότητα στο ασανσέρ. Θα αφήσω τον αναγνώστη να αποφασίσει. Σίγουρα, πάντως, δύσκολα χώρεσε στις σελίδες αυτού του μικρού βιβλίου, καθώς ήταν ιδιαίτερα επίπονο να κρίνω ποια κομμάτια έπρεπε να αφήσω εκτός και σε ποια να εστιάσω. Ίσως αφού δεν χωράει καν στο βιβλίο, πώς να χωρέσει στο ασανσέρ; Τελικά, όμως, πιθανόν η ουσία της να χωράει και στο ασανσέρ, και σε ένα βιβλίο, και κυρίως στο μυαλό μας ώστε να την έχουμε πάντα μαζί μας. Και ένα σχόλιο εδώ: Επειδή θα βρεθούν κάποιοι που θα σχολιάσουν: Ναι, αλλά δεν είπες για αυτό και το άλλο και το παράλλο», τους λέω προκαταβολικά πως εκ των πραγμάτων είναι αδύνατο να πω τα πάντα, και το ξέρουμε όλοι αυτό...».

Στο δεύτερο βιβλίο του, το *Αρχαιολογία αγάπη μου... έλα πάρε με από δω* (2022) καλεί τους αναγνώστες σ' ένα ταξίδι όπου ο αρχαίος κόσμος ξεδιπλώνεται σαν καλειδοσκόπιο, αποκαλύπτοντας, όπως ορθά επισημαίνει ο συγγραφέας, αυτό που πάντα ψάχνουμε σκάβοντας στο χώμα: τον ίδιο μας τον εαυτό. Πέντε άτομα σε ένα ταξί συζητούν και μοιράζονται μια διαδρομή από τη μια άκρη της πόλης στην άλλη και ταυτόχρονα σε όλα τα μήκη και πλάτη του αρχαίου κόσμου. Εβδομήντα εννιά ιστορίες μυθολογίας, σκλαβιάς και δεισδαιμονίας, γλυπτικής, ζωγραφικής, θεάτρου και διασκέδασης, ιστορίες για την ποίηση, τη φιλοσοφία αλλά και τον έρωτα απλώνονται σε πέντε κεφάλαια, σε μια συναρπαστική εναλλαγή συναισθημάτων και εικόνων.

Με σπουδές Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Ρέντινγκ της Βρετανίας, μεταπτυχιακό στην Προϊστορική Αρχαιολογία από το Πανεπιστήμιο του Νότιγχαμ και διδακτορικό στην Κλασική Αρχαιολογία από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, συμμετοχή σε ανασκαφές στη Μεγάλη Βρετανία και στην Ελλάδα ο Θεόδωρος Παπακώστας έγινε ευρέως γνωστός με το πρώτο του βιβλίο, το οποίο μάλιστα, έχει μεταφραστεί ήδη σε 12 γλώσσες δείχνοντας ότι η γνώση μπορεί να είναι και διασκεδαστική.

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ (2022)

ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΛΟΣ ΕΔΙΠ, ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο τουρισμός είναι κύριος πυλώνας στην οικονομία παγκοσμίως. Ιδιαίτερα στη χώρα μας, ο τουρισμός θεωρείται ο κυριότερος άξονας της οικονομικής της ανάπτυξης. Το ερευνητικό, και όχι μόνο, ενδιαφέρον έχει στραφεί πλέον στην αλυσίδα των προσφερόμενων υπηρεσιών και εμπειριών που παρέχονται στους τουρίστες κατά τη διάρκεια των διακοπών τους. Οι τουρίστες δείχνουν ανοιχτά την προτίμησή τους στην απόκτηση νέων εμπειριών, επενδύοντας σε αυτές, όπως επίσης και στην τεχνολογία, η οποία έχει λάβει τον ρόλο του συνοδοιπόρου. Ωστόσο, δημιουργείται το ερώτημα για το πόσες εταιρείες ακολουθούν τις κατάλληλες στρατηγικές για να καταφέρουν να εξυπηρετήσουν τις νέες επιθυμίες των τουριστών τους. Οι ραγδαία μεταβαλλόμενες και αυξανόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ειδικοί του τουριστικού μάρκετινγκ χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Για αυτόν τον λόγο, το τουριστικό μάρκετινγκ είναι ένας τομέας που έχει διαχωρίσει την εφαρμογή του από το παραδοσιακό μάρκετινγκ προϊόντων και το μάρκετινγκ υπηρεσιών και πλέον μελετάται ξεχωριστά. Καθώς αυτό το πεδίο εξελίσσεται με γρήγορους ρυθμούς, τα περιεχόμενα του παρακάτω βιβλίου βοηθούν τους αναγνώστες να κατανοήσουν τις έννοιες και τις εφαρμογές του, αποσαφηνίζοντας τις ιδιαιτερότητες του τουριστικού μάρκετινγκ και παραθέτοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Το βιβλίο *Μάρκετινγκ Τουρισμού και Φιλοξενίας: Συνεργασία, Τεχνολογία και Εμπειρίες* που κυκλοφόρησε στα τέλη του 2020, διερευνά τις θεμελιώδεις αρχές του μάρκετινγκ που εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις του τουρισμού και της φιλοξενίας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση α) στις συνεργασίες που χρειάζεται να υλοποιηθούν λόγω του πολυδιάστατου χαρακτήρα των τουριστικών υπηρεσιών, β) στην προσαρμογή στα νέα δεδομένα λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων και γ) στην αυξανόμενη ζήτηση για αυθεντικές εμπειρίες, στις οποίες οι τουρίστες, πλέον, θέλουν να έχουν τον ρόλο του συν-δημιουργού.

Το βιβλίο στα δύο πρώτα κεφάλαια παρουσιάζει τη διαφορετικότητα του τουριστικού μάρκετινγκ και αναλύει το παγκόσμιο περιβάλλον του τουρισμού, εισάγοντας τον αναγνώστη στην τρέχουσα κατάσταση που επικρατεί. Στα επόμενα τέσσερα κεφάλαια αναλύονται οι βασικές έννοιες συνεργασία, τεχνολογία και εμπειρίες με τη χρήση εύστοχων παραδειγμάτων από γνωστές επιχειρήσεις τουρισμού και φιλοξενίας. Στα υπόλοιπα κεφάλαια καλύπτεται το φάσμα του μάρκετινγκ τουρισμού και φιλοξενίας, συμπεριλαμβάνοντας κεφάλαια όπως μάρκετινγκ προορισμού, έρευνα μάρκετινγκ, στρατηγική μάρκετινγκ, διεθνές μάρκετινγκ και το μίγμα μάρκετινγκ, δίνοντας έμφαση στις τρεις βασικές θεματικές. Παρόλο που υπάρχει διαθέσιμη ελληνική βιβλιογραφία σχετικά με το τουριστικό μάρκετινγκ, η εμβάθυνση σε αυτό το τρίπτυχο αποτελεί την καινοτομία και την ιδιαιτερότητα του παρόντος βιβλίου, μία οπτική που δεν έχει αποτυπωθεί μεμονωμένα μόνο σε κεφάλαια, αλλά ακολουθείται και εφαρμόζεται σωρευτικά σε όλα τα κεφάλαια του συγγράμματος.

Συνολικά, το βιβλίο περιέχει σε κάθε κεφάλαιο βασικές έννοιες και θεωρία με ορισμούς, ερωτήσεις προς συζήτηση, ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης και συνδέσμους βίντεο από την πλατφόρμα youtube που παρέχουν περαιτέρω πληροφορίες. Επιπλέον, περιλαμβάνει μία πληθώρα παραδειγμάτων από ένα ευρύ φάσμα τουριστικών επιχειρήσεων, όπως αεροπορικές εταιρείες, ξενοδοχεία, εστιατόρια, προορισμούς κ.ά., καθώς και μελέτες περιπτώσεων, τις οποίες έχει επιμεληθεί μια διεθνής ομάδα διακεκριμένων ακαδημαϊκών.

Αυτό το εγχειρίδιο είναι ιδανικό για επαγγελματίες, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές που αναζητούν ένα ολοκληρωμένο κείμενο με ακαδημαϊκό χαρακτήρα αλλά και με προτάσεις πρακτικής εφαρμογής. Αποτελεί μια ευχάριστη και ευανάγνωστη πηγή που θα τους δημιουργήσει ακαδημαϊκές ανησυχίες, θα τους συνδέσει το παζλ του τρόπου σύνδεσης των εννοιών και υπηρεσιών που παρέχονται (από τη θεωρία στην πράξη) και θα τους προετοιμάσει για τα δυνητικά προβλήματα στον πραγματικό και μη στατικό κόσμο του τουριστικού μάρκετινγκ.

ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΑΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΟΠΩΣ ΤΑ ΕΖΗΣΑ.

ΕΝΑ «ΧΡΟΝΙΚΟ» ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΣΟΜΠΟΛΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Είναι γεγονός ότι η καθημερινή ειδησεογραφία των τελευταίων ετών κατακλύζεται από ειδεχθή εγκλήματα. Γυναικτονίες, παιδοκτονίες, στυγερές δολοφονίες από «πληρωμένους» εκτελεστές, βιασμοί, κυκλώματα μαστροπείας με θύματα παιδιά αποτελούν μερικές κατηγορίες εγκλημάτων που μαστίζουν τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Τι είναι αυτό που οδηγεί σήμερα το άτομο στο έγκλημα; Και πόσο τα πράγματα έχουν αλλάξει σε σύγκριση με το παρελθόν; «Τα εγκλήματα που συνέβαιναν προ πεντηκονταετίας δεν έχουν καμία σχέση με τα σημερινά. Σήμερα, τα εγκλήματα είναι περισσότερα και πιο βίαια», επισημαίνει στον πρόλογο του βιβλίου του *Τα εγκλήματα που συγκλονίζουν την Ελλάδα: Όπως τα έζησα* ο πολύπειρος αστυνομικός δημοσιογράφος, Πάνος Σόμπολος. Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2014 από τις εκδόσεις Πατάκη και αναλύει ορισμένες υποθέσεις, συνολικά 34, όπως τις βίωσε ο πρώην πρόεδρος της Ε.Σ.Η.Ε.Α, κατά τη διάρκεια της τεσσαρακοστής δημοσιογραφικής καριέρας του. Κάποια από τα ειδεχθή εγκλήματα εξιχνιάστηκαν συγκλονίζοντας την κοινή γνώμη κι άλλα παραμένουν μυστήριο μέχρι σήμερα, όπως η αιματηρή δολοφονία του συγγραφέα Κώστα Ταχτσή. Ο δημοσιογράφος αναφέρει ότι προέβη στην καταγραφή των γεγονότων για μελλοντική τους χρήση από ερευνητές ή σεναριογράφους, οι οποίοι θα τις μεταπλάσουν σε ταινίες ή τηλεοπτικές σειρές.

Αξίζει να αναφερθεί ότι δεν πρόκειται για μια στείρα αναπαραγωγή των γνωστών λεπτομερειών ή για συνηθισμένη μιντιακή «ανθρωποφαγία» των εμπλεκόμενων προσώπων, αλλά για απόπειρα προσέγγισης της ψυχосύνθεσης των πρωταγωνιστών. Αρχικά, ο συγγραφέας περιγράφει την κάθε υπόθεση, όπως την αποτύπωσε στις εφημερίδες και στα δελτία ειδήσεων. Σε πολλά σημεία, ο Σόμπολος προσθέτει τις δικές του εντυπώσεις και εκτιμήσεις για την πορεία των υποθέσεων. Εν συνεχεία, αποκαλύπτονται άγνωστες λεπτομέρειες του εγκλήματος με βάση το πλούσιο αρχείο που είχε συγκεντρώσει ο δημοσιογράφος. Σ' αυτό περιλαμβάνονται διάφορες μαρτυρίες των δολοφόνων ή συγγενικών προσώπων, οι οποίες διαλευκάνουν τα κίνητρα που τους οδήγησαν στην αποτρόπαια πράξη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η συγκλονιστική μαρτυρία του Παναγιώτη Φραντζή, που αποκάλυψε ότι διαθέτει χειρουργικές γνώσεις που τον βοήθησαν στον τεμμαχισμό της 18χρονης συζύγου του. Επιπρόσθετα, ο δημοσιογράφος παραθέτει αποσπάσματα προανακριτικού υλικού των δραστών, που είχε αποκτήσει μέσω της συνεχούς επαφής με τις ανακριτικές αρχές. Αναμφισβήτητα ξεχωρίζει η τρομακτική απολογία του Θεόφιλου Σεχίδη, ο οποίος περιέγραφε λεπτομερώς τους λόγους που τον οδήγησαν στην δολοφονία και τον τεμμαχισμό των πέντε μελών της οικογενείας του.

Πέρα από τις λεπτομέρειες των υποθέσεων, εκείνο που πρέπει να σημειωθεί είναι η γρήγορη, απλή και καθαρά αντικειμενική αφήγηση, η οποία δεν περιέχει διαστρεβλώσεις και φανταστικά στοιχεία. Μέσω της μελέτης των εγκλημάτων ο αναγνώστης ενδεχομένως τρομάζει, όχι μόνο λόγω των αιματηρών γεγονότων αλλά, ίσως, επειδή τοποθετεί τον εαυτό του άθελα του είτε στην μεριά του θύτη ή του θύματος.

THE FABELMANS: ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ STEVEN SPIELBERG

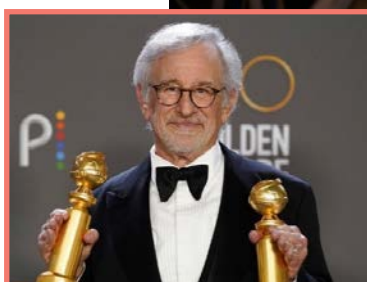
ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Εχοντας διαγράψει μια αξιοζήλευτη καριέρα στον χώρο του κινηματογράφου, ο Αμερικανός σκηνοθέτης δημιουργεί στα 75 του χρόνια την πιο προσωπική ταινία της ζωής του.

Πρόκειται για την ιστορία ενηλικίωσης του Sammy Fabelman (Gabriel LaBelle) που ενσαρκώνει επί της ουσίας τον ίδιο τον σκηνοθέτη και ξεδιπλώνει το πορτρέτο της τυπικής αμερικανικής οικογένειας του 20ού αιώνα. Στην ημιαυτογραφική αυτή ταινία, ο Σπίλμπεργκ τοποθετεί στον πυρήνα της δράσης το έφηβο αγόρι και τη σχέση που αναπτύσσει με τον κινηματογράφο. Ο Sammy ανακαλύπτει τη δύναμη της εικόνας και σταδιακά δημιουργεί το δικό του υλικό. Η ενασχόληση αυτή αποδεικνύεται σωτήρια για το νεαρό πρωταγωνιστή, όταν ανακαλύπτει ένα μυστικό, ικανό να διαλύσει τη ζωή και την οικογένειά του.

Ο σκηνοθέτης παρουσιάζει emphatic τις «θεραπευτικές» ιδιότητες του σινεμά, ενός σινεμά που στο επίκεντρό του θέτει την αποκατάσταση της αδικίας. Η πλοκή προσιδιάζει στην αφήγηση της δικής του «ιστορίας αγάπης» με το σινεμά, την οποία χειρίζεται με απόλυτη ευγένεια και ευαισθησία. Η ταινία θίγει και κοινωνικά ζητήματα, όπως ο αντισημιτισμός, γεγονός που δικαιολογεί απόλυτα την αποφυγή χρήσης φαντασμαγορικών στοιχείων. Η εν λόγω ταινία ανοίγει παράθυρο στην παιδική ηλικία του Σπίλμπεργκ, κάπως κρυπτικά βέβαια και καθόλου καθολικά, ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιεί κινηματογραφικά διακείμενα άλλων ομότεχών του.

Το αυτοαναφορικό αυτό φιλμ είναι μια ωδή στη συνεφιλία, στη μαγεία της ενηλικίωσης και εν τέλει στην ίδια τη ζωή. Ίσως, όχι το καλύτερο, αλλά σίγουρα το πιο προσωπικό έργο του σκηνοθέτη που θυμίζει το ανεπανάληπτο «Σινεμά ο Παράδεισος», το *The Fabelmans* αναδεικνύει με τον πλέον γλαφυρό τρόπο το αντίστροφο νόημα του συνθήματος «η τέχνη για την τέχνη». Η ταινία που θεωρείται φαβορί για τα Όσκαρ, στην πρόσφατη απονομή των Golden Globes, κέρδισε δύο Χρυσές Σφαίρες, «Καλύτερης Δραματικής Ταινίας» και «Καλύτερου Σκηνοθέτη σε ταινία».

Στο πλαίσιο του 8ο διαδικτυακού Φεστιβάλ Σύγχρονου Ιταλικού Πολιτισμού, προβλήθηκε η ιταλο-ισπανικής παραγωγής ταινία του Giovanni Veronesi, *Non è un paese per giovani*, δηλαδή *Δεν είναι μια χώρα για νέους*.

Στο κωμικό αυτό φιλμ του 2017, δύο νεαροί φίλοι από την Ιταλία, ο Sandro (Filippo Scicchitano) και ο Luciano (Giovanni Anzaldo), γνωρίζονται μέσω της δουλειάς τους και αναπτύσσουν φιλικούς δεσμούς, αποκαλύπτοντας ο ένας στον άλλο τα όνειρά του. Ο Sandro επιθυμεί να γίνει συγγραφέας, ενώ ο Luciano προσδοκά να δημιουργήσει το δικό του εστιατόριο με Wi-Fi στην Κούβα. Με φόντο τις δυσκολίες επιβίωσης που αντιμετωπίζει κάθε νέο άτομο σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, η ταινία θίγει κοινωνικά ζητήματα, όπως η μετανάστευση, ο διαρκής αγώνας για την επίτευξη των προσωπικών στόχων και η αναζήτηση ενός καλύτερου, πιο αισιόδοξου μέλλοντος.

Όσο εύκολη μπορεί να μοιάζει η προσαρμογή και πολλά υποσχόμενη για έναν νεαρό μετανάστη η ζωή σε μια καινούργια πατρίδα, τόσο εύκολη είναι και η ανάδυση στην επιφάνεια των σκοτεινών σημείων του

εαυτού του. Αυτός είναι ο βασικότερος πυλώνας του έργου του Veronesi. Η ζωή στο νησί δεν είναι αυτό ακριβώς που φαντάστηκαν οι δύο νέοι. Για να βρουν τον εαυτό τους, πρέπει πρώτα να τον χάσουν. Έτσι, βρίσκονται σε ένα μεταίχμιο μεταξύ της ομορφιάς του νησιού και της βίας. Σταδιακά, τα πλάνα τους αλλάζουν, ενώ караδοκεί και ο πειρασμός επιστροφής στην πατρίδα.

Μέσα από τις περιπέτειες των δύο πρωταγωνιστών ο σκηνοθέτης σκιαγραφεί τη ζωή και καταγράφει τα συναισθήματα νέων ατόμων που πασχίζουν να βιοποριστούν και να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους φιλοδοξίες. Η κινηματογράφηση των δυσκολιών των δύο ηρώων και η διαρκής αναζήτηση καλύτερης τύχης αποδεικνύουν ότι η μετανάστευση των νέων δεν είναι συνέπεια του “brain drain”, αλλά της ανάγκης για επιβίωση.

Πρόκειται για την ιστορία ενός ανθρώπου παραιτημένου όσον αφορά την πορεία της υγείας του, αλλά και προσηλωμένου στο να κάνει ό,τι αγαπάει μέχρι να πεθάνει, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του σκοτεινού παραμυθόκοσμου του Darren Aronofsky; Κι εκεί που νομίζεις πως διαβάζει απόσπασμα από το βιβλίο *Moby Dick* για να ξεπεράσει τις κρίσεις πανικού που του προκαλούν έντονη δύσπνοια και ταχυκαρδία, έρχεται μια τεράστια ανατροπή για να αναθεωρήσεις.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Η ταινία ξεκινάει με έναν άνδρα που έχει υπερβεί από καιρό τα όρια κινδύνου της παχυσαρκίας. Ο ήρωας μας παρουσιάζεται με κάθε πτυχή των καθημερινών αδυναμιών που βιώνει, ωστόσο ο ίδιος δεν τους δίνει σημασία. Φαίνεται να μην ενδιαφέρεται για την φθίνουσα πορεία της υγείας του, καθώς από τη μια θρηνεί για τον χαμό του αγαπημένου του, από την άλλη επιθυμεί να συναντήσει ξανά την κόρη του και αντιμετωπίζει δυσκολίες άρα αυτό τον λυπεί εξίσου και από μια άλλη πλευρά είναι τόσο πολύ προσηλωμένος στην δουλειά που δεν εκφράζει ενδιαφέρον για τίποτα άλλο.

Μια καλή του φίλη τον φροντίζει και τον προτρέπει να προσέχει την κατάσταση της υγείας του και μέσα από την σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ τους αλλά και από την καθημερινή ρουτίνα του ήρωα, διαπιστώνουμε πως η θλίψη οδηγεί στην απογοήτευση και πως τελικά είναι λεπτές οι ισορροπίες μεταξύ των επιλογών που καλείται να κάνει κάθε άνθρωπος.

Ένα ακόμα θέμα, η παχυσαρκία, μεταφέρεται περίτεχνα στην μεγάλη οθόνη με τον τρόπο που ο Aronofsky έχει μεταφέρει ξανά παλιότερα άλλα θέματα σε ταινίες του. Δεν είναι όμως η παχυσαρκία το κεντρικό ζήτημα. Είναι τα συναισθήματα, οι σχέσεις και οι επιλογές. Μια δυνατή ταινία, βασισμένη σε ένα γεμάτο συναισθηματική ισχύ όνειρο ενός ανθρώπου, πατέρα, φίλου. Ο παραλληλισμός με την ιστορία *Moby Dick*, έρχεται να δέσει με τις καλές ερμηνείες και κυρίως με την πλοκή.

Ο ΤΖΟΓΑΔΟΡΟΣ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΡΑΣΕΛ ΚΡΟΥΟΥ / 2022

Ένας επαγγελματίας τζογαδόρος αποφασίζει να κλείσει ορισμένα κεφάλαια της ζωής του πριν το αναμενόμενο τέλος της. Με αφορμή αυτό το γεγονός, πηγαίνει σε μια συνάντηση με τους παιδικούς του φίλους για ένα τελευταίο παιχνίδι πόκερ. Τα πλάνα του όμως δεν πάνε σύμφωνα με τον σχεδιασμό του, καθώς δεν είναι ο μοναδικός που μπλοφάρει.

Μια ταινία ευχάριστη, γεμάτη με δράση, ανατροπές και συναισθηματικές διακυμάνσεις, είναι η σκιαγράφιση της προσωπικότητας του κεντρικού ήρωα που κάνει ένα επάγγελμα ασυνήθιστο, με το οποίο πλουτίζει: είναι επαγγελματίας τζογαδόρος. Ο οικονομικός του πλούτος, όμως, δεν συνεπάγεται και πλούτο στις διαπροσωπικές συναναστροφές, ή στα επίπεδα της διάθεσής του. Η ταινία έχει να κάνει με την προσπάθεια εχθρών του να εισέλθουν στο σπίτι του και να κλέψουν ακριβούς πίνακες αλλά και με την προσπάθεια του ίδιου να ξεπεράσει με διάφορους τρόπους την θλίψη του.

Στον ρόλο του τζογαδόρου βλέπουμε έναν Ράσελ Κρούου ώριμο, ελαφρώς καταθλιπτικό μα και αποφασιστικό όταν η επίλυση των προβλημάτων αφορά τους ανθρώπους της ζωής του. Μιας ζωής σύντομης και γεμάτης περιπέτειες.

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ UpFM: Η ΣΥΝΗΘΕΙΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΛΑΤΡΕΙΑ!

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΤΡΑΚΑ

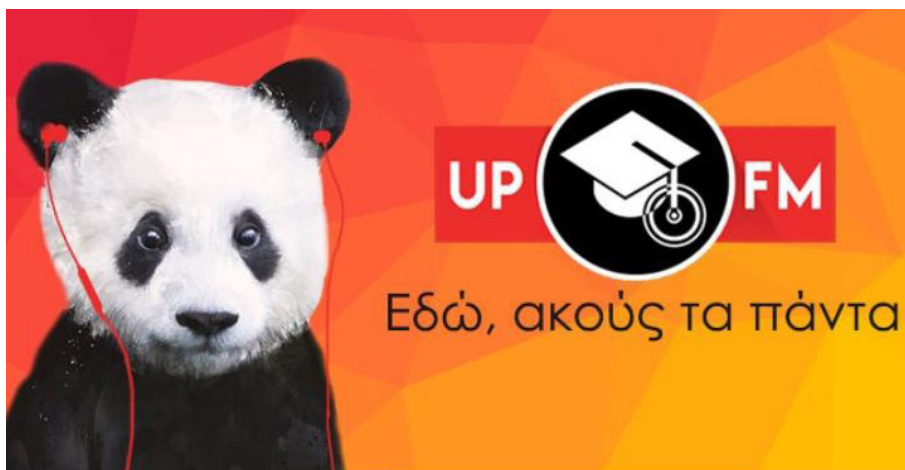
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το εαρινό εξάμηνο είναι προ των πυλών –ή αλλιώς *ante portas*, για να εμπλουτίσουμε και τις το λεξιλόγιό μας– κι εσύ ως σωστός φοιτητής/-τρια θέλεις να θέσεις νέους στόχους. Ενδεχομένως στις πρώτες θέσεις να βρίσκονται η ισορροπημένη διατροφή, τα ταξίδια, η αποτοξίνωση από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (θέλω να είμαι αισιόδοξη), η αποταμίευση και η αφιέρωση χρόνου στα αγαπημένα μας πρόσωπα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε όμως και την ψυχική μας υγεία, η οποία συγκαταλέγεται στα πιο σημαντικά και στη βελτίωση της οποίας βοηθάει αναντίρρητα η μουσική!

Για αυτό λοιπόν ο UpFM, ο ραδιοφωνικός σταθμός του Πανεπιστημίου Πατρών με παρουσία ήδη είκοσι χρόνων έρχεται να σου κρατήσει συντροφιά κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής σου εξέλιξης με διαχρονικές και νέες μουσικές κυκλοφορίες, εκπέμποντας όλο το εικοσιτετράωρο. Με πάνω από 60 εκπομπές κάθε εβδομάδα. Οι εναλλακτικές επιλογές που προσφέρονται είναι πάρα πολλές και πραγματικά ενδιαφέρουσες και εξίσου αξιόλογες, γιατί σύμφωνα και με τον ίδιο τον ραδιοφωνικό σταθμό, στον UpFM ακούει κανείς τα πάντα.

Ακόμα να πειστείς; Δεν έχεις παρά να συντονιστείς στους 103,7 μεγακύκλους είτε διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας upfm.upatras.gr και το μουσικό ταξίδι αρχίζει!

ΤΟ @UP ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ: ΝΕΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΚΡΗ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

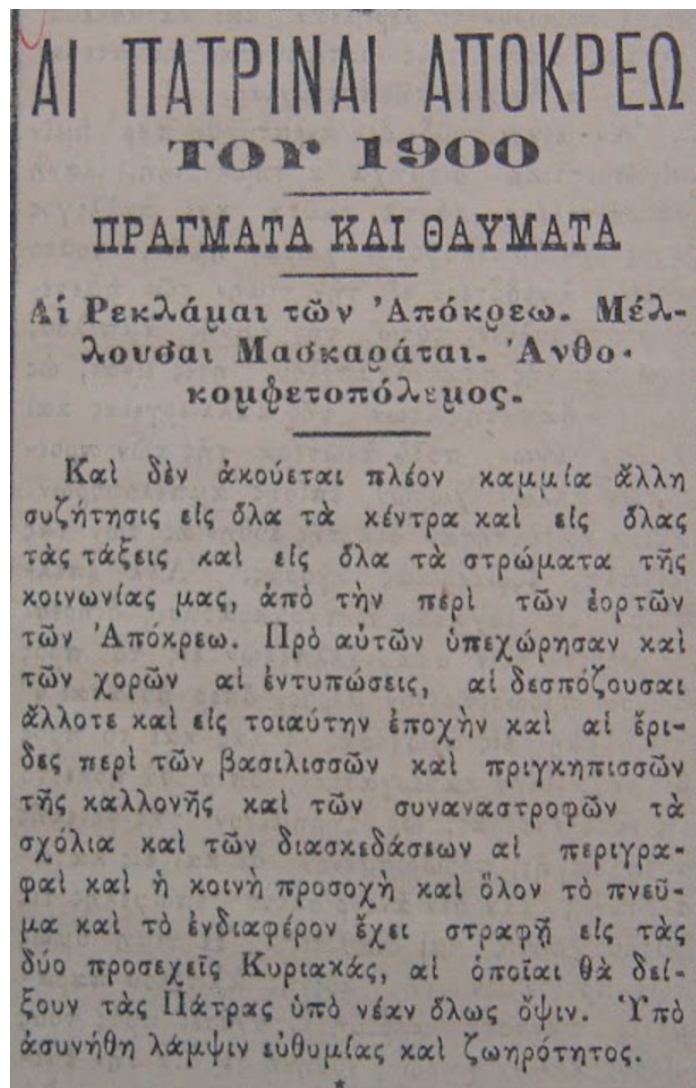
Δεν χωράει αμφιβολία ότι η χρονιά που πέρασε ήταν μία από τις πλούσιες και ενδιαφέρουσες όσον αφορά τη μουσική βιομηχανία. Κάτι τέτοιο για παράδειγμα δεν μπορώ πω ότι ισχύει για τον κινηματογράφο, εκεί όπου με δυσκολία κατάφερα να βρω την αγαπημένη πεντάδα. Στον μουσικό απολογισμό της χρονιάς τα πράγματα ήταν αλλιώς καθώς εκεί η μοναδική δυσκολία που είχα ήταν πώς θα ξεχωρίσω μόνο είκοσι δίσκους από τους σχεδόν εκατοντάδες που άκουσα. Είμαστε στην αρχή του 2023 και ακόμη ανακαλύπτω δίσκους που μου ξέφυγαν· δίσκους που δεν είχα προλάβει να ακούσω και να χωνέψω. Μια τέτοια ευχάριστη έκπληξη είναι το *Memorial* από το καλλιτεχνικό τρανς τρίο Thus Love, που μας έρχεται από μια μικρή πόλη, το Brattleboro (Vermont). Ο ενθουσιασμός μου για αυτό το δυναμικό ντεμπούτο ήταν τέτοιος που με

ώθησε στο να γράψω για αυτούς και ας άλλαξε η χρονιά, αντί να γράψω ένα άρθρο για επερχόμενες μουσικές κυκλοφορίες του '23 όπως είχα στο μυαλό μου.

Η καλλιτεχνική ανησυχία των Thus Love γεννήθηκε τη χρονιά της πανδημίας. Ο τραγουδιστής και κιθαρίστας μάλιστα έχει δηλώσει ότι ο δίσκος αυτός δεν θα είχε βγει αν δεν υπήρχε η «αναγκαστική διακοπή» που επιβλήθηκε στο πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας. Η μπάντα, ήδη από το 2019, λειτουργεί μέσα στο πλαίσιο της DIY κουλτούρας τόσο στο μουσικό τους όραμα όσο και στη ύπαρξή τους εν γένει. Τα τρία μέλη της, Echo Marshall (κιθάρα, φωνή), Lu Racine (ντραμς) και Nathaniel van Osdol (μπάσο) όχι μόνο παίζουν και γράφουν μουσική μαζί, αλλά παράλληλα σχεδιάζουν το δικό τους merch και φτιάχνουν το δικό τους στούντιο για τις ηχογραφήσεις και τις πρόβες τους. Ξεκίνησαν έχοντας πιο goth επιρροές αλλά πλέον στον νέο δίσκο τους έχουν σίγουρα κάτι από την post-punk λάμψη που μας έχουν χαρίσει και άλλα παρόμοια σχήματα, δίχως όμως υπερβολές και ποζεριές. Ψυχρά synths, οικεία και ζεστά φωνητικά, riffs άλλοτε με μια πιο ποπ διάθεση και άλλοτε τέρμα νευρωτικά συνθέτουν έναν άρτιο δίσκο όπου κανένα κομμάτι δεν είναι απλά μέτριο ή συμπαθητικό. Από το αισιόδοξο εναρκτήριο κομμάτι 'Repetitioner' με την αχνή κιθαριστική γραμμή μέχρι το πιο απελπισμένο και σκοτεινό 'Inamorato' που μιλά για τον πόνο του ανεκπλήρωτου έρωτα ο δίσκος στέκεται επάξια και αποτελεί μια από τις πιο αξιόλογες μουσικές κυκλοφορίες της χρονιάς που μας πέρασε.

ΥΠΟ ΑΣΥΝΗΘΗ ΛΑΜΨΙΝ ΕΥΘΥΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΖΩΗΡΟΤΗΤΟΣ

σημει
ωμάτά
ριο

«...Ομοιάζ' η πόλις των Πατρών αρχαίας βοϊβοντίνας
που εφορούσε φερεντζέ κι εψόφαγε της πείνας.
Ζητεί πλούσιας εορτάς, και ξεφαντώσεις θέλει,
ενώ πολλοί δεν έχουνε να πάρουνε καρβέλι...»

Μώμος ο Πατρεύς

Το καρναβάλι πάντοτε ανακαλεί την ιστορία της σάτιρας, στη νεοελληνική γραμματεία. Έτσι, δίπλα στους μεγάλους σατιρικούς, τον Ανδρέα Λασκαράτο και τον Γέωργιο Σουρή, στέκει ως «ελάσσων» σατιρικός και ο «Μώμος ο Πατρεύς»¹. Ο Ηλίας Συνοδινός, όπως ήταν το πραγματικό του όνομα του «Μώμου», σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και τις 5 Σεπτεμβρίου 1869 διορίστηκε δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Πατρών. Εισήλθε στο δικαστικό σώμα ως ειρηνοδικειακός πάρεδρος, αλλά από την θέση αυτή «επαύθη», με παρέμβαση υπουργού, το 1873 και από τότε έγινε δικηγόρος Πατρών, πολιτικός ρήτορας σε λαϊκές συγκεντρώσεις και περιστασιακός σκωπτικός ποιητής. Αν κρίνουμε από όσα γράφει η εφημερίδα Φορολογούμενος (15 Φεβρουαρίου, 1885), με αφορμή μια αντι-τρικουπική εκδήλωση, ο Μώμος μάλλον ξεπέρασε συχνά τα όρια: «Ο άκριτος ενθουσιασμός του ρήτορος ήγαγεν αυτόν πέραν των ορίων του νομίμου και του πρέποντος, ενεποίησε δε ή ρητορεία του, δια την ιταμότητα της φράσεως, το παράβολον των ιδεών, την χυδαιότητα του λόγου, χειρίστην εντύπωσιν εις τους ορθοφρονούντας και φιλήσυχους πολίτας».

Η ειρωνεία του δεν είχε περάσει απαρατήρητη. Ειρωνικά, άλλωστε, παρακαλούσε και ο ίδιος τους συνδρομητές του να αγοράσουν τα υπό έκδοση σατιρικά ποιήματά του: «Αυτά και υπογράφομαι: σατυρογράφος Μώμος / των φαύλων μας πολιτευτών ο φόβος και ο τρόμος! / Συνδρομηταί, ονόματα, και πόσα θέλουν σώματα». Στην εφ. Ακρόπολις (9.5.1885), η είδηση της έκδοσης συνδυάζεται, πάντως, με την αριστοφανική παρρησία: «Εξεδόθη το α' φυλλάδιον των νοστιμοτάτων σατυρικών ποιήσεων Μώμου του Πατρέως, ήτοι του κ. Συνοδινού, ου αι πολιτικάί σάτυραι εν φύλλοις εκδιδόμεναι υπό το ψευδώνυμον Καραγεωργίου ανάρπαστοι εγένοντο και εν Πάτραις και εδώ. Ενέχουν την σύγχρονον ιστορίαν αι σάτυραι του κ. Συνοδινού, εν πολλοις δε διακρίνονται δι' αριστοφάνειον παρρησίαν, αλλά και καυστικότηταί».

Ο Μώμος πέθανε, ανέστιος και πένης, στις 8 Δεκεμβρίου 1906, σε ηλικία 61 ετών. Στις εφημερίδες διαβάζουμε πως κηδεύτηκε «εντός πενιχρού φέρετρου και πενιχρά ενδεδυμένος από τον ναό Παναγίας Αλεξιωτίσσης, με φροντίδα του δημάρχου Δημητρίου Βότση». «Συγκινητικόν επικήδειο» εκφώνησε ο δημοσιογράφος Ανδρέας Σπ. Μεταξάς, ο οποίος χαρακτήρισε τον Συνοδινό «μέγαν ρήτορα, Αριστοφάνην της νέας Ελλάδος, και αστράπτοντα πατριώτην». Η ειρωνεία μάλλον αποτυπώθηκε και στο πρόσωπο του νεκρού. Στις 9 Δεκεμβρίου 1906, η εφημερίδα Νέος Αιών, περιγράφοντας την κηδεία του, αναφέρει ότι «εις την γαλήνιαν μορφήν του νεκρού παρέμεινε ζωηρώς εκφραστικόν το είρον μειδίαμα, με το οποίον η σατιρική Μούσα του ητένιζε πάντοτε τον ψεύστην τούτον κόσμον». Στο σύγχρονο πατρινό καρναβάλι υπάρχει πάντα σειρά εκδηλώσεων με τίτλο «Μώμος ο Πατρεύς». Συχνά, οι εκδηλώσεις χαρακτηρίζονται από την «ασυνήθη λάμψιν ευθυμίας και ζωηρότητας», που απαιτεί η καρναβαλική περίσταση. Φέτος οι εκδηλώσεις είναι αφιερωμένες στη μνήμη της Κατερίνας Λειβαδά (1970-2022), που ήταν ιδρυτικό μέλος του Ερασιτεχνικού Σχήματος Πάτρας ΡΕΦΕΝΕ και μέλος της θεατρικής ομάδας «Ταξιδευτές της πρόζας». Σίγουρα η Κατερίνα, όπως παλαιότερα και ο Μώμος, είχε καταλάβει καλά πως «η πρόζα του κόσμου» χρωστάει πολλά, εντέλει, στην «ποιητική της ειρωνείας».

1. Βλ. σχετικά Νίκος Ε. Πολίτης, Ηλίας Συνοδινός, (Μώμος ο Πατρεύς) και οι σάτιρές του, Εκδόσεις Περί Τεχνών, Αθήνα, 2001.

